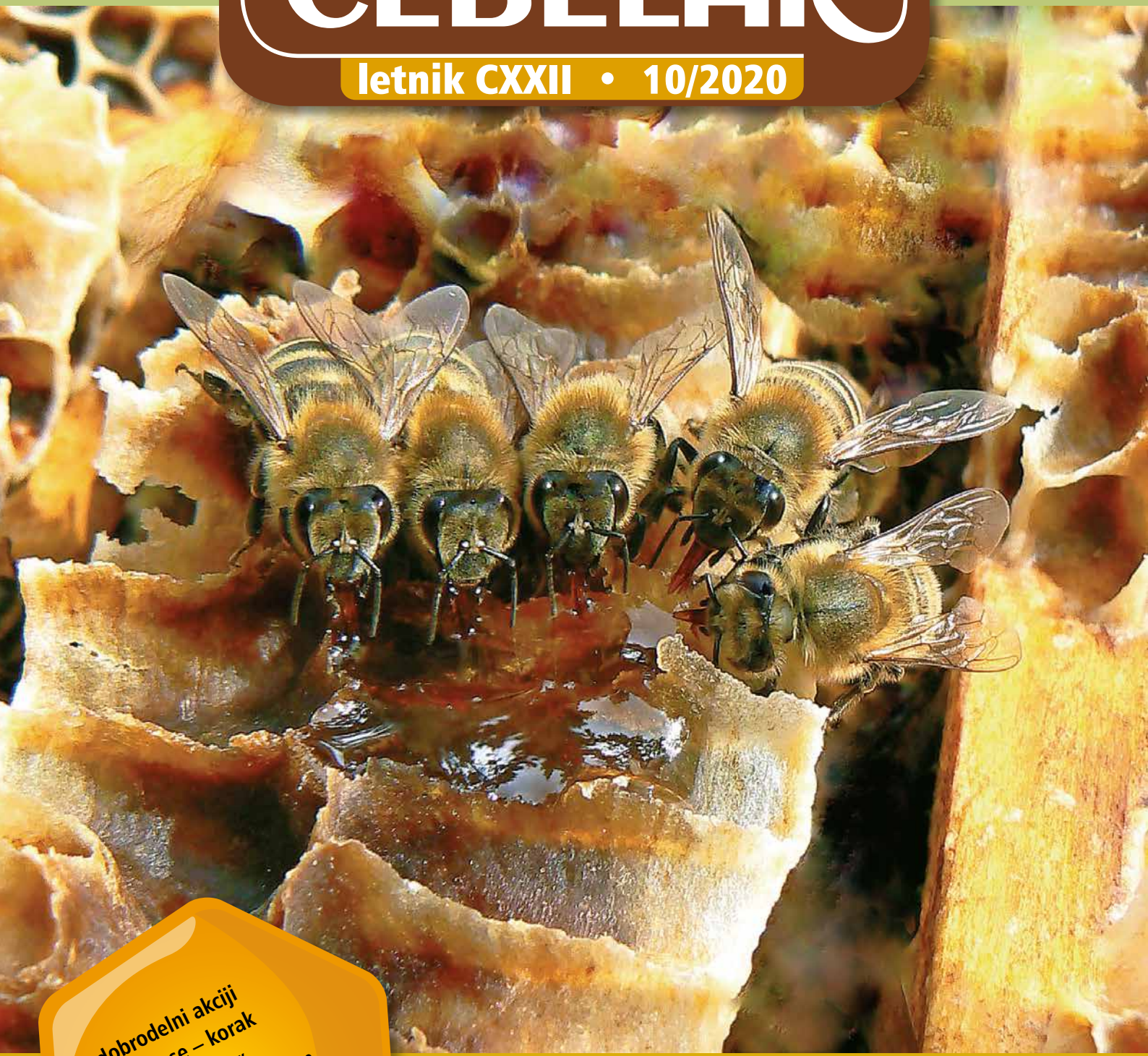

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXII • 10/2020

V dobrodelni akciji
»Korak zase – korak
za sladkorčke«
čebelarji pomagali otrokom
s sladkorno boleznijo

- Ocena čebelarske pašne sezone 2020
- Priporočene cene za čebelje pridelke za leto 2020
- Katere sladkorje lahko najdemo v medu

info.belokranjski-hram@t-2.si
Facebook – belokranjski hram

Akcija

Za člane ČZS nudimo 5-% popust pri nakupu
čebelarke opreme LYSON v vrednosti nad 50 EUR.

LYSON

Polnilnica za med
z avtomatsko
obračalno mizo
Lyson
Cena: **3.883,00 €**

Mešalnik medu 50 L,
400V z grelcem,
mešalom in
avtomatiko
CLASSIC LINE
Cena: **1.344,50 €**

Komora za
dekrystalizacijo
medu 300 kg
Cena: **1.767,30 €**

Spiralni grelec medu,
FI 250 mm, 2x 400W,
OPTIMA LINE
Cena: **284,81 €**

* Vse cene vsebujejo DDV.

Polnilnica za med
s podstavkom
Cena: **1.951,30 €**

Kozarci
in pokrovi
za med
več vrst
UGODNO

Topilnik voska
mali Lyson
+ gorilnik
Cena: **410,45 €**

Komora za
dekrystalizacijo
medu 65 L
Cena: **545,00 €**

Sod za med
s plastično pipo
50 L Lyson
Cena: **83,20 €**

Drugo čebelarstvo opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Belokranjski hram d.o.o.
Ulica Staneta Rozmana 26, 8340 Črnomelj
M: +386 40 748 588
Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 09.00–16.00
sre.: 09.00–17.00
sob.: 08.00–12.00

PE Belokranjski hram Domžale
Ulica Nikola Tesla 19, 1230 Domžale
M: +386 40 269 870
Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 9.00–16.00
sre.: 9.00–17.00
sob.: 8.00–12.00

PE Maribor
Trgovina Gardina
Cesta XIV. divizije 75, 2000 Maribor
Tel.: +386 2 471 51 73
Delovni čas: pon.–pet.: 8.00–18.00
sob.: 8.00–12.00

Logar

ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARKE OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle.

DELOVNI ČAS TRGOVINE

PONEDELJEK - PETEK:

09.00 – 12.00

13.00 – 17.00

SOBOTA:

ZAPRTO

IZPARILNIK ZA OKSALNO
KISLINO Z VROČIM ZRAKOM

Art. 7816

BRIZGALKA ZA OKSALNO
KISLINO S CEVKO,
avtomatska 1-5 ml za AŽ ali LR panje

redna cena: 49,00-EUR
akcijska cena: 44,10 EUR

Art. 7810,
7809

Art. 7811

IZPARILNIK VARROX ZA
OKSALNO KISLINO 12V – 12A
redna cena: 115,00-EUR
akcijska cena: 105,80 EUR

Art. 3302

RAZLIČNI MODELI GRELCEV
ZA SEGREVANJE MEDU

Art. 7102, 7101

Art. 7110, 7111, 7112

TOPLOTNA OMARA ZA
SEGREVANJE MEDU, NERJAVEČA

Art. 7161, 7162, 7122

LOGAR TRADE D.O.O.
POSLOVNA CONA A 41
SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410

info@logar-trade.si

www.logar-trade.si

Naročeno vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

Akcijske cene veljajo od 1.10.2020 do 31.10.2020 oz. do prodaje zalog. Cene vključujejo DDV.

UVODNIK

Spoštovani članice in člani Čebelarske zveze Slovenije!

Sem članica čebelarskega društva Zagorje ob Savi. Čebelarim s 40 panji. Za delo s čebelami me je navdušil stric. Zelo sem bila počaščena, ko me je predsednik, g. Boštjan Noč, povabil v svojo ekipo. Dobila sem nalogo, da skrbim za povezovanje in druženje članov čebelarskih društev. Na začetku sem bila kar malo zaskrbljena. Nalogo sem sprejela v upanju, da nas druženje še bolj poveže, saj bomo skupaj močnejši in uspešnejši. Žal pa mi je načrte malo upočasnil virus, ki je spremenil življenje vsakega od nas.

Naše druženje je že nekaj časa omejeno, zaradi korone, a smo se čebelarji v septembru v velikem številu odzvali na akcijo zbiranja sredstev za pomoč sladkorčkom. Skupaj smo prehodili kar nekaj kilometrov, hkrati smo zbirali sredstva, da bi pomagali pri nakupu aparature, ki služi oceni stanja ožilja, za otroke s sladkorno boleznijo. Hvala vsem sodelujočim!

V oktobru bomo izpeljali teniški memorial v spomin na Jožeta Piklja. Bil je čebelar z velikim srcem.

Člane je znal povezati na teniških turnirjih. Bil je tudi član NO ČZS in UO ČD Zagorje ob Savi, ustanovitelj ter dolgoletni mentor čebelarskega krožka na Izlakah.

V decembru, če nam ne zagodeta virus in ukrep s karanteno, bomo organizirali ogled hokejske tekme na Jesenicah, kasneje pa še ogled smučarskih pletov v Planici.

V tem mandatu si bom prizadevala, da se bomo čim večkrat srečali (kolikor nam bodo dopuščale okoliščine), se tudi poveselili, hkrati pa iz razgovorov in srečanj odnesli čim več novega in pozitivnega.

Pazite nase in ostanite zdravi!

Stanka Subotič, članica kolegija predsednika ČZS ter članica ČD Zagorje

Teniški turnir v spomin na Jožeta Piklja

V soboto, 17. oktobra, popoldan v Litiji ČZS, ČD Zagorje in ČD Litija organiziramo »čebelarski« teniški turnir. Udeležijo se ga lahko člani ČZS, člani ČD in vsi, ki so kdaj koli igrali tenis z Jožetom Pikljem.

Prijavnina je 20 evrov na osebo in vključuje igranje na turnirju ter topel obrok. **Prijave sprejema Stanka Subotič na telefonsko številko 031/628 920 ali na suboticstanka@gmail.com, in sicer najkasneje do 10. oktobra.** Sistem tekmovanja bomo prilagodili glede na prijave, bo pa vsak odigral najmanj dve tekmi. Zmagovalec prejme pokal in praktično nagrado. Odigrali bomo tudi turnir dvojic (žreb parov) za prehodni pokal v spomin na Jožeta Piklja. Vabljeni tudi navijači, saj bo za hrano, pijačo in dobro vzdušje poskrbljeno!

Za ČZS Boštjan Noč, za ČD Zagorje Marinka Dolinšek
ter za ČD Litija Srečo Rozina

Pošljite pobude za načrt dela Čebelarske zveze Slovenije 2021

Čebelarska zveza Slovenije intenzivno pripravlja program dela za leto 2021. Vsaka pobuda je dobrodošla, pošljite jo na e-naslov: nocb@czs.si.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

KAZALO

UVODNIK

Stanka Subotič 261

OBVESTILA ČZS

Čebelarstva zveza Slovenije: Dobrodelni pohod in prireditve
»Korak zase – korak za sladkorčke« 263

ZDRAVJE ČEBEL

prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med., Alenka Jurič, dr. vet. med. in Lucija Žvokelj,
dr. vet. med.: Zakonodaja na področju zdravlja za zatiranje varjo
(Varroa destructor) v državah Evropske skupnosti 268

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Franc Šivic: Novice iz sveta 270

Aleš Bozovičar: Ocena čebelarstva pašne sezone 2020 271

Vlado Auguštin: Strokovna razprava o ekološkem čebelarstvu 272

dr. Maja Ivana Smodiš Škerl: Zakaj nastane trotovec 273

dr. Andreja Kandolf Borovšak: Sladkorji v medu 274

Tanja Magdič: Kaj embalaža sporoča potrošnikom 276

Marko Borko: Botanični vrt 210 let varuh biološke raznolikosti – tudi čebel 278

Mojca Vizjak Pavšič: Andrej Šalehar: Anton Janša, prvi učitelj čebelarstva 279

doc. dr. Danilo Bevk: Temnokrili zemeljski čmrlj (*Bombus argillaceus*) 280

DELO ČEBELARJA

Ivan Esenko: Čebelarjeva opravila v oktobru 280

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV 282

OBVESTILA ČZS 283

OGLASI 288

V SPOMIN 291

INDEX

EDITORIAL

Stanka Subotič 261

ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA

Beekeeping association of Slovenia: Charity march and event
»A step for yourself – a step for children with diabetes« 263

BEE'S HEALTH

Prof. Vlasta Jenčič, DSc, DVM, Alenka Jurič, DVM and Lucija Žvokelj,
DVM: Legislation in the field of medicines for varroa control
(*Varroa destructor*) in the countries of the European Community 268

FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK

Franc Šivic: World news 270

Aleš Bozovičar: The assessment of beekeeping foraging season 2020 271

Vlado Auguštin: Expert discussion on organic beekeeping 272

Maja Ivana Smodiš Škerl, DSc: Why does a drone colony occur 273

dr. Andreja Kandolf Borovšak, DSc: Sugars in honey 274

Tanja Magdič: What packaging communicates to consumers 276

Marko Borko: Botanical garden 210 years a custodian
of biodiversity – also of bees 278

Mojca Vizjak Pavšič: Andrej Šalehar: Anton Janša,
the first teacher of beekeeping 279

Doc. Danilo Bevk, DSc: The dark-winged earth bumblebee
(*Bombus argillaceus*) 280

BEEKEEPER'S WORK

Ivan Esenko: Beekeeper's tasks in October 280

FROM BEEKEEPERS' ASSOCIATIONS 282

ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA 283

ADS 288

IN MEMORIAM 291

KONTAKTNI PODATKI ČEBELARSKA ZVEZE SLOVENIJE

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, noch@czs.si

Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si

Priznana rejska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si

Opazovalno-napovedovalna služba: Aleš Bozovičar, vodja ONS: 01/729 61 31, 041/644 217, ales.bozovicar@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20,
<https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/>

Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja:

Vlado Auguštin: 01/729 61 24, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si

Simon Golob: 01/729 61 12, 030/604 015, simon.golob@czs.si

Svetovalci specialisti za ekonomiko:

Tanja Magdič: 01/729 61 04, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si

Nataša Klemenčič Strukelj: 01/729 61 24, 040/436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane:

Andreja Kandolf Borovšak: 01/729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si

Nataša Lilek: 01/729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si

Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomas.samec@czs.si

Uredništvo: Marko Borko, urednik: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Glasiloslovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Vpisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredniški odbor:

Marko Borko, Brane Borštnik, Vladimir Fajdiga, Janez Gregori, Mira Jenko Rogelj, Andreja Kandolf Borovšak, Anton Žakelj

Urednik:

Marko Borko

Uredništvo:

01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Lektorica:

Mojca Pipan

Oddaja prispevkov:

Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorji naj v člankih uporabljajo strokovno izražje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi in osmrtnice:

Cela stran: 1044 € (zunanja stran ovitka), 816 € (notranjost živi rob), 594 € (notranjost), pol strani: 522 € (zunanja stran ovitka), 414 € (notranjost živi rob), 300 € (notranjost), tretjina strani: 198 €, četrtina strani: 144 €, petina strani: 102 €, desetina strani: 42 €. Oblikovanje reklamnega oglasa: cela stran in polovica strani 60 €, tretjina, četrtina, petina, desetina 48 €. Popravki reklamnega oglasa: 1–10 popravkov 2,4 €, 11 ali več popravkov 6 €. Popust pri ceni za 4- do 6-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 7- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani ČZS lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,3 €. Splošni oglasi po 0,3 € za besedo, enako velja tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Vse cene so brez DDV. Politika oglaševanja ter cenik oglasov in osmrtnic v glasilu Slovenski čebelar z dne: 11. novembra 2019 je objavljena na spletni strani ČZS.

Priprava za tisk in tisk: Para, d. o. o., Celestinova ulica 1, 1000 Ljubljana. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 7850. Tiskano: 28. 9. 2020.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Nominacija na mednarodnem natečaju čebelarstva fotografije Čebelarstva zveze Slovenije 2020. Foto: Josef Permedla, Češka.

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Barbara Dimc, tajnik: 01/729 61 02, 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Ines Zajc Žunič, poslovna sekretarka: 041/337 854, ines.zunic@czs.si, Zlatica Kovacevič, administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009, zlatica.kovacevic@czs.si

Čebelarstva knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni četrtek v mesecu med 15. in 18. uro): 01/729 61 11, cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php

Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si

Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php

Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php

Uradne ure JSSČ:

Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelarskem centru Slovenije): ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Rožna dolina 50/a, 4248 Lesce (v Čebelarskem razvojno-izobraževalnem centru): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota (na sedežu Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota): ponedeljek od 10.00 do 14.00.

Streliška ulica 150, 2000 Maribor (v Čebelarskem centru Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

Dobrodelni pohod in prireditve »Korak zase – korak za sladkorčke«

Čebelarska zveza Slovenije

info@czs.si

Na Čebelarski zvezi Slovenije (ČZS) smo, v soboto, 12. 9. 2020, v sodelovanju s Pediatrično kliniko, Kliničnim oddelkom za endokrinologijo, diabetes in bolezni presnove ter Društvom za pomoč otrokom s presnovnimi motnjami izpeljali vseslovenski dobrodelni pohod in prireditev, s katero smo pomagali sladkorčkom – otrokom s sladkorno boleznijo.

Soorganizator dobrodelne prireditve je bila Občina Lukovica, ki je poskrbela, da je dobrodelni dogodek na odprtem prireditvenem prostoru v Rokovnjaškem gozdičku pod Čebelarskim centrom Slovenije potekal nemoteno. Občina Lukovica je tako na prireditvenem prostoru poskrbela za vso infrastrukturno podporo za obiskovalce, lokalne ponudnike in druge razstavljavce. **Dobrodelni pohod je potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.**

Z dobrodelnim pohodom in prireditvijo »Korak zase – korak za sladkorčke« smo opozorili javnost, predvsem pa pristojne in odgovorne institucije, na problematiko, s katero se soočajo sladkorčki. Poudarjamo pomen in možnost uživanja čebeljih pridelkov tudi pri sladkorni bolezni in hkrati ozaveščamo o zdravem načinu življenja. **Poleg tega smo želeli s to akcijo zbrati finančna sredstva za otroke s sladkorno boleznijo**, da bi jim omogočili nakup drage UZ-aparature za oceno stanja ožilja, ki se redno uporablja pri pregledih sladkornih bolnikov, za kar je treba **zbrati več kot 30.000 EUR.**

Že v zgodnjih jutranjih urah so se prvi pohodniki, v podporo sladkorčkom, odpravili na pot v Čebelarski center Slovenije, Brdo pri Lukovici, kjer je ob 17.00 potekal zaključni dobrodelni dogodek s sprejemom pohodnikov.

Dobrodelni pohod je potekal po štirih poteh

1. pot: Boštjan Noč, predsednik ČZS, se je s svojo ekipo odpravil na 58 km dolgo pot ob 2.00 izpred Čebeljega raja s Sela pri Žirovnici. Na startu so se mu pridružili 60 pohodnikov in domače čebelarsko društvo s praporom. Začetek pohoda je naznanila čebelarska himna. Pohodnike je pospremil župan Občine Žirovnice g. Leopold Pogačar, v Naklem se je pohodnikom pridružil župan Občine Naklo g. Ivan Meglič, v Strahinju župan

MO Kranj g. Matjaž Rakovec, v Komendi župan Občine Komenda g. Stanislav Poglajen, v Kamniku pa še župan Občine Kamnik g. Matej Slapar. Del poti je prehodila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Mladi pohodniki na poti iz Dobrove

Foto: Aleš Bozovičar

Sprejem pohodnikov pri Biotehniškem centru Naklo

Foto: Barbara Dimc

Pohodniki ob prihodu na cilj

Foto: MB

Foto: MB

Pohodniki iz ČD Zagorje

Pohodniki iz ČD Vojnik

Foto: MB

Foto: MB

Nina Ermenc Pangerl (druga z leve), ambasadorica projekta s skupino pohodnikov

Pohodniki iz ČD Dolsko

Foto: MB

dr. Aleksandra Pivec, ki se je pohodnikom pridružila v Homcu. Na zaključku poti na poti proti Čebelarškemu centru Slovenije se je na območju Občine Lukovica pohodnikom pridružila tamkajšnja županja mag. Olga Vrankar, ki je na meji z občino Lukovica pripravila sprejem pohodnikov z lukoviško godbo, okrepčilom, slastnimi trojanskimi krofi in jabolki za vse pohodnike. Pohodnike je ob poti pričakal tudi pozdrav več čebelarških praporov. Praporščaki s prapori so naš čebelarški ponos.

2. pot: Nina Ermenc Pangerl, ambasadorica projekta, je z ekipo hodila izpred Gostišča Trojane s startom ob 8.30 (23 km). S Trojan sta se podali tudi vodja služb ČZS ga. Lidija Senič in podpredsednica ČZS ga. Marija Sivec.

3. pot: Aleš Bozovičar, ambasador projekta, je svojo 30 km dolgo pot proti Čebelarškemu centru začel ob 9.00 izpred ŠRS Dobrova.

4. pot: Jože Smrkolj in čebelarji Čebelarškega društva Zagorje so pohod začeli ob 7.00 zjutraj izpred čebelarškega doma na Izlakah.

Dobrodelnega pohoda so se udeležili tudi **slepi in slabovidni**, ki so svoj del poti začeli ob 14.00 v Podgori pri Zlatem Polju in so prehodili 5 km dolgo pot. **Invalidi na invalidskih vozičkih** so del poti prevozili po svojih možnostih. Med samo potjo so se pridružili tudi številni drugi pohodniki, ki so prehodili vsak delček poti, po svojih možnostih.

Ob prihodu na cilj so povedali

Boštjan Noč, predsednik ČZS: »Občutki so nori, premagal sem meje lastne kondicije, vendar vsak korak šteje in vsa bolečina izgine, ko veš, da delaš nekaj dobrega, in danes smo delali za sladkorčke – otroke s sladkorno boleznijo. Zopet smo čebelarji dokazali, da znamo stopiti skupaj in da smo najbolje organizirana volonterska organizacija v Sloveniji.«

Dr. Aleksandra Pivec: ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: »Z veseljem sem se na zadnjih 10 kilometrih pridružila tej dobrodelni pobudi čebelarjev in upam, da vnesla v tem ciljem delu nekaj energije in novo motivacijo tistim, ki so bili na poti že od jutranjih ur. Kot po navadi sva se

Dobrodelna zaključna prireditev

Foto: Vlado Auguštin

Foto: Vlado Auguštin

Glavni podpornik dobrodelnega projekta HOFER Slovenija podaril 4500 EUR.

Foto: Vlado Auguštin

Srečkanje – skupinsko praskanje nove srečke ČEBELARKA v sodelovanju z Loterijo Slovenije

s predsednikom Čebelarke zveze Slovenije pogovarjala o številnih novih idejah in projektih. Sem resnično ponosna, da imamo tako močno in dobro Čebelarsko zvezo Slovenije, ki je izjemno aktivna pri zastopanju enega najpomembnejših sektorjev znotraj ministrstva za kmetijstvo. V preteklosti smo izpeljali številne pomembne projekte. Vesela sem, da predsednik Čebelarke zveze Slovenije, skupaj s svojo ekipo, vedno razmišlja o novih projektih in aktivnostih. Danes sva na zadnjih 10 km poti nanižala vsaj 10 novih idej, o katerih se bomo pogovarjali in jih tudi izvajali v prihodnje.»

Dobrodelna prireditvev

Na dobrodelni zaključni prireditvi v Rokovnjaškem gozdičku so nastopili: **Godba Lukovica, čarodej Toni Mežan, Miran Rudan, Rok Ferengja, Denis Porčič - Chorchyp, Patricija Štifter - Riya z Impulz dance studiom ter Daniel Popović. Celoten program je povezoval Klemen Bunderla.**

V okviru zaključnega dobrodelnega dogodka smo:

- **Pekli »ŠMORN«,** ki so ga bili veseli tudi sladkorni bolniki, saj je bil pripravljen iz njim prijaznih sestavin. Brezplačno smo razdelili 100 porcij »šmorna«.
- **Pripravili zabavni program za otroke** z ustvarjalnimi delavnicami izdelave gnezdilnic za čebele samotarke s čarodejem Tonijem Mežanom.

Zahvala

Beseda HVALA je največ, kar lahko rečem VSEM, ki ste sodelovali na dobrodelnem dogodku ČZS. Preveč vas je bilo, da bi kogar koli izpostavil, verjamem, da vse sodelujoče greje misel, da smo pomagali sladkorčkom. Obljubim, da bo ČZS naredila vse, da bo vseslovenski dobrodelni pohod 11. septembra 2021 nadgrajen, in že od danes naprej zbiramo predloge za nadgradnjo projekta in seveda vse vabimo k sooblikovanju skupne dobrodelne zgodbe.

Boštjan Noč, predsednik

Foto: Vlado Auguštin

- **Predstavili novo srečko ČEBELARKA** v sodelovanju z **Loterijo Slovenije**. Za udeležence dogodka so organizirali Srečkanje, skupinsko praskanje srečk, s čimer so zbranim čebelarjem omogočili, da so srečo s Čebelarko lovili med prvimi.
- **Stregli najboljšo kavo na svetu – kavo z medom.**
- **Podirali svetovni rekord v »POTICI VELIKANKI«** v sodelovanju s članicami Zveze kmetov Slovenije. Prvi kos potice sta razrezala **Boštjan Noč**, predsednik ČZS, in dr. **Aleksandra Pivec**, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Sejem čebeljih pridelkov, domače obrti, lokalnih proizvajalcev

Foto: MB

Razrez potice članic Zveze kmetič Slovenije

- **Organizirali sejem** čebeljih pridelkov, domače obrti, lokalnih proizvajalcev na več kot 15 stojnicah.

Vsi sodelujoči na pohodu in na zaključni prireditvi so na koncu prejeli hitro srečko Čebelarka in vrečko semen medovitih rastlin podjetja Hofer. **Glavni podpornik dobrodelnega projekta: HOFER Slovenija. Medijska pokroviteljja dobrodelnega projekta: Radio Aktual in Radio Veseljak.** Ogled posnetkov s poti si lahko ogledate na FB-strani ČZS. 🍯

Objavljene informacije o čebeljih pridelkih v prehrani sladkornih bolnikov

V soboto, 12. septembra, je v Sončni dvorani ob OŠ Janka Kersnika na Brdu pri Lukovici beseda tekla tudi o uporabi medu in čebeljih pridelkov v prehrani sladkornih bolnikov. Eden izmed ciljev dobrodelne prireditve je bila tudi priprava informacij o čebeljih pridelkih in njihovi uporabi pri sladkorni bolezni. Gradivo Čebelji pridelki v prehrani sladkornih bolnikov je brezplačno dostopno na spletni strani ČZS <http://www.czs.si/content/x8d>.

Objavljamo tudi izjavo Damjana Justinka, dr. med., specialista interne medicine, diabetologa: »**Moderni način življenja nam je omejil zdravo gibanje in povečal nabiranje odvečnih kalorij v prehrani, s tem pa so močno narasle kronične bolezni, tudi sladkorna bolezen. Ta je še vedno najpogostejša kronična bolezen, med starejšimi prebivalci jo lahko pričakujemo pri vsakem 5. preiskovancu. Hrana je tudi zdravilo, ne le užitek, in pravilna izbira je zelo pomembna. Bolniki s sladkorno boleznijo niso izjeme, prehrana in zdravo gibanje sta temeljni kamen pristopa k zdravljenju. Strokovne smernice nas vodijo v uravnoteženo prehrano, kjer imajo tudi med in drugi čebelji pridelki svoje mesto, posebno še slovenski, saj s čebelami delimo enako dobro ali slabo okolje. Ob dobrodelni prireditvi ‚Korak zase – korak za sladkorčke‘ bodo na voljo številne informacije o medu tudi za sladkorne bolnike!«**

Strokovni posvet ApiSlovenija v malem

Ob robu dobrodelnega dogajanja so v času pred zaključno prireditvijo čebelarji imeli strokovni posvet imenovan ApiSlovenija v malem v Sončni dvorani OŠ Janka Kersnika Brdo pri Lukovici. Na njem so lahko prisluhnili strokovni razpravi: **Uporaba cvetnega prahu in čebeljih pridelkov v prehrani ljudi** s sodelujočimi – Franc Šivic, Damjan Justinek, dr. med., in dr. Nataša Lilek. Na strokovni razpravi so namenili pozornost hranilni sestavi in uporabi cvetnega prahu, ki ga ljudje vse več vključujejo v svojo prehrano. **Predstavljene so bile smernice uporabe čebeljih pridelkov pri sladkorni bolezni.** Osrednja gostja posveta je bila **dr. Fani Hatjina** iz Grčije, predsednica znanstvene komisije o zdravstvenem varstvu čebel pri Apimondii, s temo: Problematika zdravstvenega varstva čebel po svetu in izzivi pri njenem reševanju. Na temo Kaj vse lahko ponudi čebelarstvo je spregovoril čebelarski mojster Štefan Šemen. Tiste, ki se predavanja dr. Fani Hatjina o zdravstvenem varstvu čebel niste mogli udeležiti obveščamo, da je predavanje posneto ter opremljeno s slovenskimi podnapisi in si ga lahko ogledate na spletni povezavi: https://youtu.be/SSpPU6Ahp_E.

Osrednja gostja posveta dr. Fani Hatjina iz Grčije

Strokovni posvet ApiSlovenija v malem

Regijski posveti v letu 2020

Letos bodo regijski posveti izvedeni podobno kot lansko. Regijski posveti bodo potekali na vseh lokacijah ob 16. uri. Datumi in kraji letošnjih regijskih posvetov:

1. **podravska ČD – ZČD Ptuj** – ponedeljek, **2. novembra 2020**, Sindikalna stavba, **Čučkova ulica 1**, Ptuj;
2. **primorska ČD** – sreda, **4. novembra 2020**, KS Solkan, Trg Jožeta Srebrniča 7, Solkan;
3. **podravska ČD (ČZD Maribor)** – četrtek, **05. novembra 2020**, Pohorska vila, Pivola 8, Hoče;
4. **dolenjska in belokranjska ČD** – ponedeljek, **09. novembra 2020**, Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma, Sevnica 13, Novo mesto;
5. **gorenjska ČD** – sreda, **11. novembra 2020**, **Čebelarški center Gorenjske (ČRIC), Rožna dolina 50 a, Lesce**;
6. **celjska ČD** – četrtek, **12. novembra 2020**, **Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti**, Ljubljanska cesta 97, Celje;
7. **pomurska ČD** – ponedeljek, **16. novembra 2020**, Prostori društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije, Noršinska ulica 14, Murska Sobota;
8. **ČD notranjskega in obalno-kraškega območja** – sreda, **18. novembra 2020**, dvorana Knjižnice Bena Zupančiča, Trg padlih borcev 5, Postojna;
9. **ljubljska in zasavska ČD** – četrtek, **19. novembra 2020**, Čebelarški center Slovenije, Brdo 8, Lukovica;
10. **koroška ČD** – ponedeljek, **23. novembra 2020**, Gostišče Rifel, Trg 2, Prevalje;
11. **posavska ČD** – četrtek, **26. novembra 2020**, Stavba KS Leskovec, Ulica 11. novembra 24, Leskovec pri Krškem.

Prosimo vas, da vsa odprta vprašanja/pobude, ki bi jih želeli obravnavati na regijskem posvetu, pošljete tri dni pred predvidenim regijskim posvetom na e-naslov barbara.dimc@czs.si, da se bomo lahko do njih opredelili in se na njih pripravili. Regijski posveti bodo izvedeni v skladu s priporočili NIJZ-ja. Morebitne spremembe lokacij bomo objavili na spletni strani ČZS.

Barbara Dimc, tajnica ČZS

Prireditve Medeni darovi

Da naši cenjeni potrošniki ne bi ostali brez nepotrebni informacij o pestrosti čebeljih pridelkov in o tem, kako slovenski čebelarji skrbijo za njihovo kakovost in varnost, ČZS, JSSČ, organizira prireditve **MEDENI DAROVI**, ki bo potekala v soboto, 17. ok-

tobra, dopoldne v vseh občinah, kjer se bodo čebelarska društva prijavila za to akcijo. Naloga čebelarskega društva je, da si na ta datum organizira stojnico na lokalni tržnici ali katerem drugem primernem prostoru. Tam naj se predstavi pestrost čebeljih pridelkov in javnost seznanji s skrbjo za kakovostne in varne čebelje pridelke ter kupce

seznanji z drugimi zanimivostmi iz čebelarstva. Vsa zainteresirana društva prosimo, da se k sodelovanju zaradi pomoči pri organizaciji in promociji dogodka prijavite in potrdite udeležbo na e-naslov: vlado.augustin@czs.si. Vse dodatne informacije lahko dobite tudi na telefonski številki: 040/436 516.

Vlado Augustin, svetovalec JSSČ

Na ApiSloveniji v malem 2020 smo podelili priznanja najboljšim vzrejevalcem matic v preteklem obdobju

ČZS med drugim opravlja vlogo priznane rejske organizacije v čebelarstvu, v okviru katere izvaja naloge iz potrjenega rejskega programa. Pri izvajanju nalog iz programa sodelujejo čebelarji iz Slovenije in približno 30 vzrejevalcev matic iz vse Slovenije. V teh okvirih potekajo načrtovana vzreja matic ter selekcija čebeljih družin, ki je nujna za vzrejo kakovostnih matic. Testiranje vzrejenih matic organizira in koordinira Kmetijski inštitut Slovenije, ki daje velik poudarek na testiranje vzrejenih matic v okviru progenega testa. Vsako leto na tej osnovi pridobimo rezultate kakovosti posameznih matic in linij čebel. Rezultati za preteklo obdobje so bili objavljeni v šesti številki glasila *Slovenski čebelar*.

Na dogodku **ApiSlovenija v malem** smo **12. septembra 2020** trem vzrejevalcem podelili priznanja za dosežke na **področju selekcije kranjske čebele**. Priznanje za najboljšo linijo čebel po kriteriju skupnega selekcijskega indeksa smo podelili **Jožefu Potisku iz Litije**. Priznanje za najbolj medonosno čebeljo linijo smo podelili vzrejevalcu **Henriku Zaletelju iz Zagradca**. Priznanje za najmirnejšo linijo čebel smo podelili vzrejevalcu **Mitju Nakrstu iz Lukovice**.

Dr. Peter Kozmus, strokovni vodja PRO

Foto: Andreja Kandolf Borovšak

Zakonodaja na področju zdravil za zatiranje varoj (*Varroa destructor*) v državah Evropske skupnosti

prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med., Alenka Jurič,
dr. vet. med. in Lucija Žvokelj, dr. vet. med.

Veterinarska fakulteta, Nacionalni veterinarski inštitut

vlasta.jencic@vf.uni-lj.si, alenka.juric@vf.uni-lj.si in lucija.zvokelj@vf.uni-lj.si

Varoja (*Varroa destructor*) zajeda v čebelji družini in je v čebelarstvu v svetu in pri nas najbolj pereč zdravstveni problem. Po zadnjih podatkih se varoja razen s hemo-limfo prehranjuje predvsem z maščobnim telesom čebel in zalege ter slabi čebeljo družino in prenaša druge povzročitelje bolezni, predvsem viruse, tako da čebelja družina brez čebelarjeve pomoči slej ko prej propade. Da bi preprečili hitro razmnoževanje varoj in ohranili biološke lastnosti čebelje družine, je treba število varoj v čebelji družini neprestano spremljati in jih pravočasno zatirati.

Varoje so pršice (Acarina) in kot podrazred pajkovcev (Arachnida) skupaj s čebelami (Insekta) spadajo v živalskem sistemu med členonožce (Arthropoda) (Tabela 1). Razen varoje so v razredu »pajkovcev« še številni drugi škodljivci, prav tako so poleg koristnih žuželk v razredu »žuželke« tudi zajedavske žuželke, ki ogrožajo zdravje ljudi, živali in rastlin. Za zatiranje teh škodljivcev so na voljo pripravki, ki jih imenujemo pesticidi (Tabela 2).

Vsi pesticidi lahko škodujejo čebelam, najnevarnejši pa so insekticidi, saj so tudi čebele insekti, in akaricidi, pripravki za zatiranje pršic (varoj), saj so čebele kot pršice členonožci, torej so daljni sorodniki. Posebej nevarni so ti pripravki, če njihov način delovanja in morebitna tveganja niso poznani ali pa njihova uporaba ni pravilna. Pri zatiranju varoj je poleg dobrobiti čebelje družine kot živalske vrste treba upoštevati, da so čebele proizvodne živali v

prehranski verigi ljudi in je treba zato poskrbeti tudi za neoporečnost čebeljih pridelkov. Za zdravljenje živali, ki so vključene v prehransko verigo ljudi, se lahko uporabljajo le odobrena/registrirana zdravila. V državah članicah Evropske skupnosti (ES) postopek registracije zdravil vodi in izvede Evropska agencija za zdravila (European Medicines Agency – EMA). V agenciji je poleg Odbora za zdravila za uporabo v humani medicini tudi Odbor za zdravila za uporabo v veterinarski medicini (Committee for Medicinal Products for Veterinary Use – CVMP), ki na osnovi vloge in rezultatov predpisanih raziskav, opravljenih v ustreznih raziskovalnih ustanovah, zdravilo odobri ali pa tudi ne. Vsaka članica Evropske skupnosti sprejme svoj nabor odobrenih zdravil, ki so dostopna na ozemlju te države. Za odobritev/registracijo zdravila morajo biti dokazani kakovost in način delovanja zdravila na povzročitelje bolezni, morebitni neželeni učinki za potrošnika, čebelarja in za okolje, učinkovitost zdravila na smrtnost varoj ter neškodljivost za čebeljo družino in njen razvoj. Če določeni morda samo domnevno neželeni učinki obstajajo, morajo biti ti navedeni, v navodilih za uporabo pa podani ukrepi za zmanjšanje teh tveganj. Za zdravila na osnovi snovi, ki se nalagajo v satju in čebeljih pridelkih, pa mora biti določena maksimalna dovoljena vrednost (Maximum Residual Limits – MRL).

Smrtnost varoj po uporabi

Smrtnost varoj po uporabi zdravila je treba najprej preizkusiti v laboratoriju, kjer se določi najmanjši odmerek zdravila, pri katerem se doseže primerna smrtnost varoj in ni škodljiv za čebele. Ko je v laboratoriju ugotovljen primeren odmerek, se zdravilo preizkusi

Tabela 1: Čebele in varoja v živalskem sistemu

	Čebela	Varoja
Kraljestvo	Animalia (živali)	Animalia (živali)
Deblo	Arthropoda (členonožci)	Arthropoda (členonožci)
Razred	Insekta (žuželke)	Arachnida (pajkovci)
Podrazred		Acarina (pršice)
Red	Hymenoptera (kožekrilci)	Parasitiformes (zajedavci)
Družina	Apidae (prave čebele)	Varroidae (varoje)
Rod	<i>Apis</i> (čebele)	<i>Varroa</i> (varoja)
Vrsta	<i>Apis mellifera</i> (medonosne čebele)	<i>Varroa destructor</i>
Podvrsta	<i>Apis m. carnica</i> (kranjska sivka)	

še na manjšem številu čebel v terenskih pogojih. Ko so ti postopki uspešno opravljeni, sledi klinično preizkušanje zdravila na z varojami močno napadenih različno močnih – vendar ne šibkih – gospodarskih čebeljih družinah. Čebelje družine v poskusu morajo biti nameščene v čebelnjakih, primerno oddaljenih od drugih čebelnjakov, da se prepreči rein vazija varoj. Poskusno zdravljenje mora vključevati čebelje družine v čebelnjakih, razporejenih na področjih z različnimi podnebnimi pogoji in različnimi panjskimi sistemi ter po možnosti tudi različnimi maticami. V vsakem testnem čebelnjaku morajo biti tudi kontrolne čebelje družine, ki se ne zdravijo. Čim prej po testnem zdravljenju, da se prepreči morebitna rein vazija, se vse čebelje družine, vključno s kontrolnimi, zdravijo še s povsem različnim že registriranim zdravilom s preverjeno 95-% učinkovitostjo (*follow-up treatment*). Učinkovitost preizkušane zdravila se potem izračuna po posebni formuli, rezultate zdravljenja pa statistično ovrednoti. Med potekom zdravljenja je treba spremljati temperaturo in vlago v okolici, razpoložljivost čebelje paše ter jakost in vitalnost čebeljih družin. Mrtve varoje in čebele je treba spremljati pred, med in vsaj 14 dni po zdravljenju. Podnico, kamor padajo mrtve varoje, je treba zavarovati pred mravljami, za spremljanje mrtvih čebel pa se na žrelo namestijo posebne pasti. Učinke testiranega zdravila je treba spremljati več generacij, da se ugotovi možnost pojava odpornosti varoj, in ta možnost in ukrepi za podaljšanje učinkovitosti zdravila za zatiranje varoj se navedejo v navodilih za uporabo. Področje kliničnega preskušanja zdravil za uporabo v veterinarski medicini v Sloveniji urejata Zakon o zdravilih (Uradni list RS, št. 17/2014) ter Pravilnik o vrsti, obsegu in načinu analize, farmakološko-toksikološkega in kliničnega preskušanja zdravil za uporabo v veterinarski medicini (Uradni list RS, št. 79/09).

Tabela 2: Pesticidi in njihova uporaba za zatiranje neželenih živali, rastlin in gliv

ZOOCIDI – sredstva za zatiranje neželenih živali.
Insekticidi – sredstva za: zatiranje neželenih žuželk na rastlinah, žitaricah, semenih; uničenje muh, komarjev; žuželk v gospodinjstvu; za zatiranje zunanjih zajedavcev v humani in veterinarski medicini.
Akaricidi – sredstva za zatiranje pršic - tudi varoj.
Rodenticidi – sredstva za zatiranje glodavcev.
Limacidi – sredstva za zatiranje polžev.
FITOCIDI – sredstva za zatiranje neželenih rastlin.
Herbicidi – sredstva za zatiranje plevelov.
FUNGICIDI – sredstva za zatiranje gliv.

Varna uporaba za čebeljo družino

Vpliv morebitnega novega zdravila za zatiranje varoj na čebeljo družino je treba ugotavljati pri najvišjih zdravilnih odmerkih in predvideti tudi dolgoročne posledice na razvoj in donosnost čebelje družine. Najprej se učinki zdravila proučijo v kontroliranih laboratorijskih pogojih na manjšem številu čebel v več ponovitvah, rezultati pa se statistično ovrednotijo. Pri kliničnih poskusih na čebeljih družinah se mrtve čebele štejejo en teden pred zdravljenjem vsaj trikrat tedensko in štiri tedne po zdravljenju vsaj dvakrat tedensko ter umrljivost primerja z umrljivostjo v kontrolnih nezdravljenih čebeljih družinah. Pri zdravljenih čebeljih družinah je treba vse življenjsko obdobje spremljati matico in njeno reproduktivno sposobnost, prav tako tudi številčnost in vitalnost trotov, vedenje čebel in količino hrane. Če je zdravilo za zatiranje varoj predvideno za zdravljenje v prisotnosti zalege, je treba spremljati vpliv zdravljenja na jajčeca, ličinke in bube na višku čebelarstva sezone. V test varnosti zdravila je treba vključiti tudi preživetje družin pozimi po več zdravljenjih in razvoj ter donos spomladi.

Zatiranje varoj

Varoje so pršice (Acarina) in jih zatiramo z akaricidi, ki so pesticidi za zatiranje pršic. Uporabo akaricidov regulirata Zakon o fitofarmaceutskih sredstvih, če gre za zatiranje pršic na rastlinah, in Zakon o zdravilih (Uradni list RS, št. 17/14 in 66/19), če gre za zatiranje pršic na proizvodnih in neproizvodnih živalih. V omenjenem zakonu je v členu 5 definicija zdravila, ki pravi: (1) Zdravilo je vsaka snov ali kombinacija snovi, ki so predstavljene z lastnostmi za zdravljenje ali preprečevanje bolezni pri ljudeh ali živalih. (2) Za zdravilo se šteje tudi vsaka snov ali kombinacija snovi, ki se lahko uporablja pri ljudeh ali živalih ali se daje ljudem ali živalim z namenom, da bi se ponovno vzpostavile, izboljšale ali spremenile fiziološke funkcije prek farmakološkega, imunološkega ali presnovnega delovanja ali da bi se določila diagnoza bolezni. (3) Snovi iz prvega in drugega odstavka tega člena so lahko človeškega, živalskega, rastlinskega, mikrobnegega in kemičnega izvora; kemični izdelki, pridobljeni s kemično spremembo ali sintezo ali pridobljeni z biotehnološkimi postopki.

Akaricidi za zatiranje varoj so kemičnega izvora oziroma so pridobljeni s kemijsko spremembo oziroma sintezo (amitraz, flumetrin, kumafos) in nekatere naravne kisline (oksalna, mravljinčna, mlečna kislina) ter eterična olja (timol, evkaliptus, mentol). Za učinkovito zatiranje varoj je nujna uporaba več načinov, ki vključujejo biološko-tehnološke ukrepe, ko napadenost čebeljih družin nižamo brez uporabe zdravil, zatiranje z uporabo zdravil na osnovi naravnih kislin in eteričnih olj, ki so dovoljena tudi v ekološkem čebelarstvu, tretji način pa je uporaba zdravil

Tabela 3: Učinkovine in v Republiki Sloveniji dovoljena zdravila (2020) za zatiranje varoj

Farmakološko aktivna snov	Zdravilo
mravljinčna kislina	MAQS, FORMIVAR 85, APIFOR 60
oksalna kislina	API-BIOXAL, OXUVAR
oksalna in mravljinčna kislina	VARROMED
timol	TYMOVAR
več eteričnih olj (timol idr.)	APILIFE VAR
mlečna kislina	VETERINARSKI RECEPT
amitraz MRL je 200 µg/kg	VARIDOL*, APIVAR
flumetrin	BAYVAROL, POLYVAR® YELLOW
kumafos MRL je 100 µg/kg	CHECKMITE*

* Varidol in CheckMite imata začasno dovoljenje za interventni vnos v RS.

na osnovi sinteznih kemikalij. Najučinkovitejša so zdravila na osnovi sinteznih kemikalij, vendar pa varoje proti njim sčasoma postanejo odporne, zato je ta zdravila treba občasno menjati. Slaba stran sinteznih akaricidov je tudi,

da se njihovi ostanki kopičijo v satju in drugih čebeljih pridelkih. Zdravila na osnovi naravnih kislin in eteričnih olj pa so učinkovita le pri nizki stopnji napadenosti čebeljih družin z varojo in ob hkratnih biološko-tehnoloških ukrepih. V letu 2019 v Sloveniji dovoljena zdravila za zatiranje varoj so navedena v Tabeli 3.

Čebelar je vsako zdravljenje dolžan in zavezan vpisovati v Dnevnik veterinarskih posegov, zdraviti pa sme le po navodilu veterinarjev in proizvajalca zdravila. Do končnega zdravljenja mora hraniti ovojino, ostanke zdravila pa neškodljivo odstraniti. ◆

Viri:

Mutinelli, F. (2016): Veterinary medicinal products to control *Varroa destructor* in honey bee colonies (*Apis mellifera*) and related EU legislation – an update. *Journal of Apicultural Research*; 55(1): 78–88. doi.org/10.1080/00218839.2016.1172694.

European Medicines Agency (2010): *Guideline on Veterinary Medicinal Products Controlling Varroa Destructor Parasitosis in Bees*. EMA/CVMP/EWP/459883/2008 www.ema.europa.eu.

Zakon o zdravilih (UL RS, 17/14 in 66/19).

Ugotavljanje napadenosti z varojami v testnih čebelnjakih VF NVI

Veterinarska fakulteta UL, Nacionalni veterinarski inštitut, je v programskem letu 2020 v okviru Programa ukrepov na področju čebelarstva v RS v letih 2020–2022 izvajala ukrep »Zatiranje škodljivcev in bolezni čebel, zlasti varoze«. V okviru tega ukrepa smo vzpostavili testne čebelnjake za spremljanje napadenosti z varojami. Rezultate ugotavljanja napadenosti z varojami smo poleti objavljali na vsake tri tedne na spletni strani VF NVI pod zavihkom Zdravstveno varstvo čebel / Spremljanje napadenosti z varojami. Poleg poročil o napadenosti je bilo objavljeno tudi »Navodilo za nujno poletno zatiranje«.

VF NVI

Testni čebelnjak VF NVI za spremljanje napadenosti z varojami na Gerbičevi ulici v Ljubljani.

Foto: Arhiv VF NVI

Novice iz sveta

Avstrija

V črevesju odrasle čebele je neki fosfolipid, ki preprečuje, da bi čebela zbolela za hudo gnilobo. *Bacillus larvae*, povzročitelj hude gnilobe, napada samo čebelje ličinke, ki te obrambne snovi nimajo. Na žalost fosfolipid iz čebel krmilk ne more prehajati na ličinke, da bi jih ubranil pred boleznijo. Toda raziskovalci graške univerze so v svojih laboratorijih ugotovili, da bi lahko preprečila izbruh bolezni pri ličinkah tudi snov, imenovana lizofosfatidilholin (angl. lysophosphatidylcholin, LPC). Da bi ta najlažje in najhitreje prišla do ličink, so jo vmešali v satnice in metoda je v laboratorijskih pogojih delovala. Ker rezultati

poskusov v laboratoriju niso vedno enaki tistim v praksi, so se raziskovalci odločili, da bodo testirali »zdravilne satnice« tudi v izbranih čebelarstvih v Španiji in južnih delih ZDA, kjer gojijo čebele zalego vso zimo in zato tam čebelje družine pogosteje zbolevalo za hudo gnilobo. Dolgoročni cilj znanstvenikov je pridobitev dovoljenja za satnice, ki bi jih prodajali kot zdravilo. In v deželah, kot so ZDA, kjer pogosto uporabljajo antibiotike za zdravljenje omenjene bolezni čebelje zalege ter s tem onesnažujejo med, vidijo avstrijski znanstveniki velik potencial za svoj izum.

Prevod in priredba Franc Šivic

Vir: Spiewok, S. (2020): Mittelwände gegen Faulbrut? *Deutsches Bienen Journal*, št. 2, februar, str. 5.

Ocena čebelarške pašne sezone 2020

Aleš Bozovičar

vodja Opazovalno-napovedovalne službe medenja

ales.bozovicar@czs.si

Letošnjega leta si čebelarji ne bomo zapomnili samo po pandemiji covid-19, ampak tudi po ponovni zelo slabi čebelarški sezoni, ko posamezna območja v Sloveniji niso bila deležna niti grama medu. Ta območja so si še kako želela lanske kristalizacije medu, ki je vsaj ohranjala dobro stanje čebeljih družin.

Podobno kot lani smo bili deležni zelo mile zime z malo padavinami, kar se je nadaljevalo tudi v začetek pomladi. Temperature krepko nad lediščem so že v mesecu februarju prebudile prve znanilke pomladi in čebele spodbudile k nabiranju in razvoju. Toplo in suho vreme se je nadaljevalo vse do druge polovice aprila, kar je ugodno vplivalo na izkoriščanje paše na regratu in divji češnji.

Žal ne za dolgo, saj je temu obdobju sladila popolnoma drugačna vremenska slika, ki nam je poleg padavin prinesla tudi nizke temperature, nekajkrat pod 0 °C, kar je močno oteževalo izkoriščanje spomladanske cvetlične paše in paše na oljni ogrščici.

Veliko škodo je utrpela tudi robinija (tj. akacija), saj je v času večkratne pozebe bila v fazi brstenja, kar je najbolj kritičen in občutljiv čas. Močno prizadeta je bila robinija skoraj po vsej Sloveniji. Nekoliko bolje je bilo edino na višjih legah Primorske, kjer pozeba ni bila tako izrazita in primarni brsti niso bili prizadeti. Kljub temu donosov, kot smo jih vajeni pri medenju robnije, nismo bili deležni,

saj je slabo vreme trajalo več kot mesec dni, skoraj do sredine meseca junija.

To je vplivalo tudi na cvetenje javorja, ki je letos poleg velikega števila cvetov gostil tudi veliko število listnih uši in tako napovedoval odlično bero. Zelo dobro je v tem času kazalo tudi medenje hoje, saj so se izredno dobro razvile hojeve brstne uši, ki izločajo v mesecu maju in lahko ponudijo nekajdnevno pašo. Žal od tega čebele in čebelarji nismo imeli kaj dosti. Vreme preprosto ni dopuščalo izkoriščanja paš in čebelarji smo jih bili prisiljeni krmiti.

Hkrati bi v tem času morali govoriti o povzročiteljih medenja na smreki, vendar smo jih letos beležili v zelo majhnem številu. Sploh je bila slaba prisotnosti velikega in malega smrekovega kaparja, ki sta nazadnje omogočala pašo leta 2017 in ju od takrat opažamo v zelo majhnem deležu. Enako je bilo letos tudi z ušicami in donosov s smreke ni bilo. Čeprav bi si jih še kako želeli, v takem letu tudi tiste, ko med hitro kristalizira že v satju.

V nadaljevanju pašne sezone smo pričakovali pašo na kostanju, lipi in lipovcu. Prav tako kot javor so tudi te rastline imele obilo cvetja in vse, kar smo potrebovali, je bilo 14 dni suhega vremena. Česar tudi v tem času nismo bili deležni in o izkoriščanju paše in donosih v panj so odločale lokacije, kjer je vreme s časom cvetenja najbolj sovpadalo. Izredno lep začetek medenja je pokazal kostanj, saj je tehtnica v prvih dneh cvetenja pokazala tudi do petkilogramski donos na dan. Žal je bilo tako samo en dan, saj je nato dež čez noč dodobra spral in poškodoval cvetje. Tako so bili povprečni donosi na območjih s kostanjevo pašo pod 10 kg na panj, kar je za kostanjevo pašo ob veliki količini cvetnega prahu zelo skromno. Boljše je bilo sta-

Češnja po pozebi

Cvetoč javorjev cvet

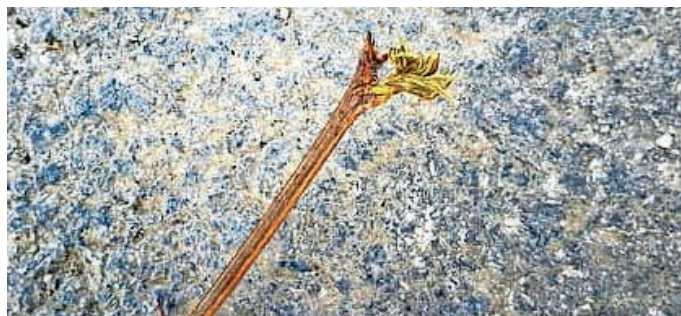
Veliko število cvetnih nastavkov na ozkolistni lipi

nje na lipi in predvsem lipovcu, ki sta na padavine manj občutljiva. Najboljše je bilo na južnem in zahodnem delu države, kjer smo beležili zelo dobre donose, tudi do 30 kg

Foto: Aleš Bozovičar

Mali hojev kapar (*Physokermes hemicryphus* Dalm.)

Najbolj značilen znak posledice pozebe robinije (akacije) je propadajoč poganjek.

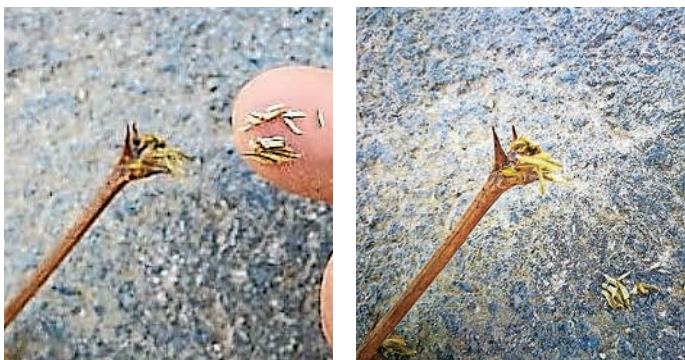

Foto: Aleš Bozovičar

na panj. Kljub temu da sta lipa in lipovec po Sloveniji dobro razširjena, pa so vseeno območja Gorenjske, Koroške in mestoma Notranjske in Osrednje Slovenije ostala brez omembe vrednih donosov.

Enako je bilo tudi v nadaljevanju s pričakovanjem izločanja zelene hojeve ušice. Njeno izločanje se je zelo osredotočilo na območje vzhodnega dela Javornikov in Logaške planote – Menišije. Vendar tudi tam donosov nismo dočakali. Najdaljše obdobje stanovitnega vremena smo letos žal bili deležni šele v septembru in zato je sezona pri marsikaterem čebelarju ocenjena kot katastrofalna z zelo veliko vložka, truda in dela.

Če jo strnemo v številke, nam te prikažejo, da je veliko čebeljih družin v času najbolj medovitih mesecev vse do lipove paše potrebovalo pomoč in oskrbo čebelarja, saj bi brez krmljenja zaradi lakote propadle. Ponovno smo bili deležni skromne bere s pridelavo 8,9 kg medu na panj. Preračunano na celotno državo je letošnja pridelava medu znašala 1293 ton. Podpovprečno? Ob donosih zadnjih petih let niti ne. Ob donosih, ki smo jih bili vajeni v preteklosti v prejšnjem desetletju, pa absolutno da. Zato lahko le upamo, da to ne bo naša stalnica in da bomo prihodnje desetletje govorili o samih presežkih. Na koncu upam, da ste bili uspešni v borbi proti varojam, in vam želim prave zime z velikimi količinami snega, ki bo vztrajal vse do začetka meseca marca, in da bi imeli odlično pašno sezono 2021. Naj med! 🍯

Strokovna razprava o ekološkem čebelarstvu

Ekološko čebelarjenje predstavlja obliko in način čebelarjenja, ki le počasi pridobiva večji pomen v slovenskem čebelarskem prostoru. Slovenija ima pestre naravne danosti z bogato krajinsko členitvijo, avtohtono kranjsko čebelo, različnimi tipi pokrajin in podnebji ter ima tako odlične možnosti za nadaljnji in pospešeni razvoj tega načina čebelarjenja. Ta pomembno prispeva k zagotavljanju neoporečnih čebeljih pridelkov in ohranjanju oziroma izboljšanju biotske raznovrstnosti.

O ekološkem čebelarjenju je tekla beseda v Stični 9. septembra 2020, kjer je ČZS, JSSČ, organizirala strokovni

posvet o ekološkem čebelarstvu. Mitja Zupančič, svetovalec specialist za področje ekološkega kmetovanja, je predstavil temo: *Zahteve in prednosti ekološkega čebelarjenja*. V temi so bili poudarjeni izzivi za v prihodnje v smislu uvrstitve ekološkega čebelarstva v novo programsko obdobje programa razvoja podeželja, katerega obrisi se že kažejo, podrobnosti pa bodo opredeljene v prihodnje. Poudarjene so bile tudi nekatere novosti, ki jih prinaša nova zakonodaja na področju EU, kot je npr. skupinsko certificiranje, ter tudi nekatere za zdaj manjše novosti glede pravil za ekološko čebelarstvo.

Vlado Auguštin, svetovalec specialist za tehnologijo pri JSSČ, je sodeloval s temo: *Prehod iz alternativnega v ekološko čebelarjenje s poudarkom na kakovosti propolisa in voska*, kjer je bila predstavljena tehnologija prehoda iz konvencionalnega v ekološko čebelarjenje, s katero lahko iz notranjosti čebeljega panja odstranimo s kumafosom in amitrazom onesnažen vosek in propolis. Po predavanjih se je razvnela živahna debata o težavah, s katerimi se srečujejo čebelarji pri ekološkem čebelarjenju. Na koncu smo prišli do sklepa, da pri tem načinu čebelarjenja predstavlja največjo težavo zatiranje varoj s sonaravnimi sredstvi. Uporaba teh zahteva veliko znanja in prakse. Prav zaradi tega bo treba v prihodnje veliko več pozornosti in časa posvetiti usposabljanju čebelarjev iz te teme. Na koncu še zahvala vodstvu ČD Stična za odlično organizacijo posve-

ta, ob upoštevanju higienskih priporočil NIJZ-ja za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-19.

Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ

Foto: Vlado Auguštin

Zakaj nastane trotovec

Vprašanje:

Zakaj postane družina trotovska, kakšen je smisel, zakaj rajši takoj ne propade?

Odgovarja: dr. Maja Ivana Smodiš Škerl, Kmetijski inštitut Slovenije

Čebelja matica je v čebelji družini edina plodna samica, ki zalega oplojena jajčeca, iz katerih se razvijejo delavke, ki so spolno nerazvite samice. Matica zalega tudi neoplojena jajčeca, iz katerih se razvijejo samci troti. Svojo prisotnost matica izkazuje s proizvajanjem in oddajanjem matičnega feromona in zaleganjem jajčec, kar vzdržuje normalno delovanje družine.

Družina postane trotovec kadar matica zaradi pomanjkanja semenčic, preneha zalegati oplojena jajčeca in zalega le še neoplojena, obenem pa delavke iz nekega razloga matice ne zamenjajo pravočasno. Drug razlog je nenadna izguba matice. Delavke izgubo prepoznajo zelo hitro (odsotnost matičnega feromona) in že v 10 do 24 urah začnejo graditi zasilne matičnike, če imajo na razpolago jajčeca. Na brezmatično družino posumimo že zaradi spremenjenega obnašanja čebel, ki nervozno šumijo.

Nepokrita zalega oddaja feromon zalege, ki preprečuje razvoj spolnih organov pri delavkah. Odsotnost zalege je ključni trenutek, ki pri večini delavk sproži razvoj jajčnikov in nekatere postanejo t. i. lažne matice. Na aktivacijo jajčnikov pri delavkah vplivajo tudi zunanji dejavniki (prehrana, temperatura). Največ lažnih matic se pojavlja v poletnem času, manj v jesenskem in zelo malo spomladi. V brezmatični družini se okolje v panju sprevrže v nered in v treh tednih delavke (takih je do 24 %) začnejo zalegati neoplojena

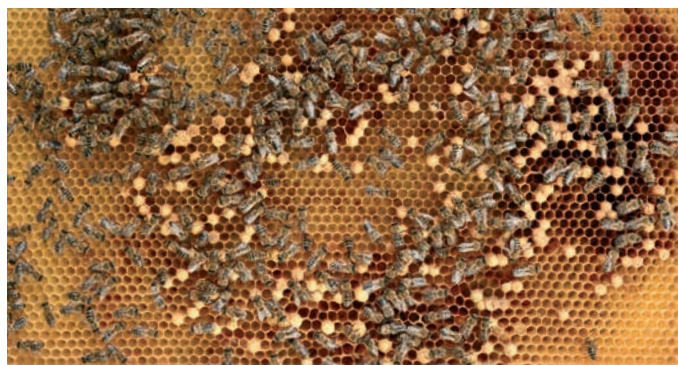

Foto: Franc Šivic

jajčeca. Na začetku nekatere delavke odstranjujejo ali pojedjo jajčeca, kasneje prevladajo lažne matice z zaleganjem vse več neoplojenih jajčec. To je mogoče opaziti tako, da je v celicah prisotnih tudi po več jajčec hkrati, celice so razširjene, pokrita zalega je presledkasta in precej izbočena. Vse več delavk je zaposlenih z zaleganjem jajčec, moč družine upada. Izlegajo se manjši troti, kasneje delavke prenehajo krmiti trotovske ličinke, ki razpadajo in gnijejo. Brezmatična družina po mukotrpnem procesu prej ali slej propade.

Izleženi troti, ki preživijo propad družine, so potencialni tekmeči za oprasitev matic. Žal so ti troti prenašalci gena, ki v novi družini aktivira več lažnih matic. Z drugimi besedami, v novi družini se bo izlegalo več delavk, ki bodo tekmovali z mlado matico z zaleganjem neoplojenih jajčec in v družino vnašale nered. 🍯

Pošljite vprašanja

Bralce vabimo, da nam na naslov uredništva (marco.borko@czs.si) pošljete svoja vprašanja s področja čebelarstva, mi pa bomo poiskali odgovore nanje.

Uredništvo

Sladkorji v medu

dr. Andreja Kandolf Borovšak

andreja.kandolf@czs.si

svetovalka JSSČ za varno hrano

Med je izjemno zapletena in raznovrstna zmes sladkorjev in drugih sestavin. Sladkorji spadajo med ogljikove hidrate ali saharide in predstavljajo glavno sestavino medu, kar 95 % suhe snovi. Poleg dveh glavnih sestavin glukoze (okrog 31,0 %) in fruktoze (38,5 %), ki predstavljata do 85,0 % vseh ogljikovih hidratov, se v medu najde še okrog 25 drugih oligosaharidov, tako di- (saharoza, maltoza, turanoza, izomaltoza, maltuloza, trehaloza, nigerioza, kojibioza), tri- (maltotrioza, melecitoza) in celo tetrasaharidov (stahioza).

Monosaharidi ali enostavni ogljikovi hidrati (glukoza, fruktoza, galaktoza, manoza, riboza) so najbolj osnovne enote ogljikovih hidratov. So najpreprostejše oblike sladkorjev in so ponavadi brezbarvni, topni v vodi in v kristalni strukturi, nekateri imajo sladek okus. Monosaharidi so osnovni gradniki disaharidov (povezana dva monosaharida skupaj), trisaharidov (povezani trije monosaharidi), tetrasaharidov (povezani štirje monosaharidi), oligosaharidov (do 12 monosaharidnih enot), polisaharidov (več mono- in disaharidov povezanih z glikozidno vezjo). Najbolj znana polisaharida sta celuloza in škrob. Sladkorji v medu so odgovorni za nekatere njegove lastnosti, kot so viskoznost, higroskopskost, energijska vrednost.

Med torej sestavlja veliko sladkorjev, njihova sestava pa je večinoma odvisna od botaničnega in geografskega izvora medu, klimatskih razmer, pa tudi od shranjevanja medu. V medu so naravno prisotni in niso posledica dodatka sladkorja kot krme za čebele. Dodatek krme za čebele pogosto ne vpliva na samo sestavo sladkorjev v medu, zato je treba za ugotavljanje nepristnosti medu opraviti veliko bolj občutljive analize, ki ugotavljajo samo atomsko (izotopsko) sestavo sladkorjev v medu.

Večina sladkorjev v medu je posledica delovanja encimov, ki jih izločajo čebelje žleze med zorenjem medu. Encim α -glukozidaza pretvarja saharozo iz nektarja ali mane v glukozo in fruktozo in v reakciji transglukozidacije proizvaja glavne disaharide v medu (erlozo, maltulozo, maltozo, nigeriozo, turanozo, kojibiozo, trehalozo in izomaltozo). Tudi večina trisaharidov in tetrasaharidov je posledica delovanja omenjenega encima.

Sestava sladkorjev se med shranjevanjem medu spreminja. Če med shranjujemo pri temperaturi 4 °C, se vsebnost saharoze v 24 tednih zmanjša za 14 %, pri tempera-

turi 20 °C pa za 79 %, medtem ko se vsebnosti fruktoze in glukoze povečata. Če med vsebuje več saharoze, je bil morda prehitro iztočen in čebele niso uspeli razgraditi saharoze do fruktoze in glukoze.

Medovi iz mane v primerjavi z nektarnimi medovi vsebujejo tudi oligosaharide, kot so melecitoza, rafinoza in maltotrioza. Razlike v sestavi sladkorjev v medovih nastanejo zaradi vsebnosti sladkorjev v samem nektarju in mani ter zaradi encimov sesajočih žuželk. Med, ki vsebuje melecitozo, trdi že v satju.

Medovi iz mane morajo imeti vsaj 45,0 % fruktoze in glukoze, medovi iz nektarja pa 60,0 %. Količina in razmerje med fruktozo in glukozo sta uporabna za razlikovanje med vrstami medov, medtem ko drugi sladkorji, ki so v manjšini, pri določanju vrste medu nimajo velike vloge, razen za razlikovanje med medom iz mane in iz nektarja.

Navadno je v medu več fruktoze: povprečno razmerje fruktoze in glukoze v medu je 1,2, prav tako v cvetličnem, v gozdnem pa 1,3. Veliko fruktoze in tako visoko razmerje med fruktozo in glukozo imata akacijev in kostanjev med, med oljne ogrščice in regrata, lahko vsebujeta več glukoze in zato hitro kristalizirata.

Slovenski med ima v povprečju razmerje med fruktozo in glukozo 1,3, sicer pa akacijev 1,5, cvetlični 1,1, gozdni 1,2, smrekov 1,4, lipov 1,6, kostanjev 1,6, hojev 1,4 in med oljne ogrščice 1,2.

V 63 vzorcih medov slovenskega porekla (akacijev, cvetlični, gozdni, smrekov) so našli 12 ogljikovih hidratov, in sicer glukozo, fruktozo, saharozo, palatinozo, turanozo, maltozo, izomaltozo z gentobiozo, panozo, erlozo, rafinozo, melecitozo in maltotrioza. V vseh vzorcih je bilo več fruktoze kot glukoze. Najpogostejši trisaharid v akacijevem in gozdnem medu je bil erloza, v smrekovem medu melecitoza. Vsebnost posameznih sladkorjev je bila raznovrstna tako med vrstami kot tudi znotraj vrste medu. Vsebnost disaharidov se med vrstami medov komajda razlikuje, večje pa so razlike pri trisaharidih. Kljub temu, da med vsebuje veliko sladkorjev, je cenjen v prehrani lju-

Foto: Martina Mohorič

di, saj vsebuje tudi beljakovine, encime, organske kisline, aminokisline, maščobe, vitamine, minerale, ter fenolne snovi, ki spadajo med antioksidante. Povprečna energijska vrednost medu je 321,4 kcal/100 g, ena žlica ima 64 kcal. Zaradi koristnih snovi, ki jih med vsebuje, ga priporočajo tudi diabetikom, seveda v skladu z njihovo prehransko dieto in upoštevanju ostalih ogljikovih hidratov, ki so jih zaužili. Glikemični indeks medu znaša od 32 do 87 odvisno od vrste medu. Medovi, ki vsebujejo več fruktoze imajo nižji GI glikemični indeks (akacijev, kostanjev med).

Antioksidanti naj bi preprečevali nastanek rakavih obolenj, raznih vnetij, preventivno naj bi delovali pred procesi staranja. Svež med ima podobno antioksidativno učinkovitost kot nekatero sadje in zelenjava. Vsebnost teh sestavin je odvisna od vrste ter geografskega porekla medu. Od slovenskih medov imajo najvišjo antioksidativno učinkovitost hojevi medovi, sledijo smrekovi, gozdni, kostanjevi, cvetlični, lipovi in nazadnje akacijevi. 🍯

Viri:

- Bogdanov, S., Ruoff, K., Persano Oddo L. (2004): Physico-chemical methods for the characterisation of uniflora honeys: a review. *Apidologie*, 35: 4-17.
- Doner, L. W. (2003): Honey. V: *Encyclopaedia of food sciences and nutrition*. Vol. 5. 2nd ed. Caballero B., Trugo I., Finlas P. (ur.). Amsterdam, Academic Press: 3125-3130.
- Justinek, D. (2008). Čebelji pridelki in sladkorna bolezen. *Slovenski čebelar*, 4: 121-123.
- Korošec, M., Bertoncelj, J., Pereyra Gonzales, A., Kropf, U., Golob, U., Golob, T. (2009): Monosaccharides and oligosaccharides in four types of Slovenian honey. *Acta Alimentaria*, 38, 4: 459-469.
- Korošec, M., Kandolf Borovšak, A., Božič J., Bertoncelj, J., Justinek, J., Lilek, N., Jurc M. (2016): *Končno poročilo projekta Karakterizacija slovenskega medu v skladu z Uredbo o izvajanju programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2014-2016 (Uradni list RS, 6/14)*. Lukovica, Čebelarska zveza Slovenije, Biotehniška fakulteta: 62 str.
- Mateo, R., Bosh-Reig, F. (1997): Sugar profiles of Spanish uniflora honeys. *Food Chemistry*, 60, 1: 33-41.
- White, J. W. Jr. (1979): Composition of honey. V: *Honey: a comprehensive survey*. Crane E. (ur.). London, Heineman: 157-206.

Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo

Posebne nalepke za Slovenski med lahko naročite pri gospe Renati Žnidaršič, renata.znidarsic@tcr-inpro.si (pisno naročilo). Rok dobave nalepk je pribl. sedem dni. Obvezne podatke na nalepki vam natisnejo kar v tiskarni. Nalepke so preproste za odstranjevanje s kozarcev (ne puščajo lepila). Dobavljive so za vseh sedem zaščiteneh vrst oz. tipov medu.

Kolut nalepk (100 kosov)

Nalepke za velike kozarce (720 ml)
Nalepka za srednje kozarce (370 ml, 212 ml)
Nalepka za majhne kozarce (98 ml)

Cena

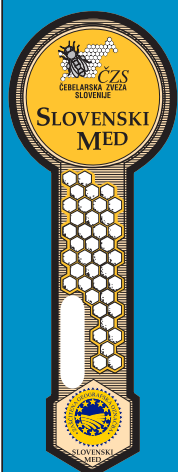
7,5 EUR + DDV
5,2 EUR + DDV
4,7 EUR + DDV

Čebelarji, pri katerih so od zadnje notranje presoje minila tri leta (torej vsi, pri katerih je bila zadnja presoja izvedena leta 2017), morate vnovično notranjo presojo opraviti letos. Prosimo, da stopite v stik s terenskim svetovalcem iz svojega okoliša.

Število novih članov SMGO-ja marca-avgusta 2020	Število članov, ki so izstopili marca-avgusta 2020	Število vseh članov SMGO-ja avgust 2020
18	7	441

Za vključitev v kakovostno shemo Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo navežite stik z go. Natašo Lilek po tel.: 040/436 519 ali 01/729 61 29 oz. po e-pošti: nataasa.lilek@czs.si. Več informacij najdete na spletni strani www.slovenskimed.si, in sicer v rubriki SMGO.

Kaj embalaža sporoča potrošnikom

Tanja Magdič

svetovalka JSSČ za ekonomiko

tanja.magdic@czs.si

Vloga embalaže že dolgo ni več le hranjenje in varovanje izdelka ter omogočanje dostave izdelka do uporabnika. Embalaža predstavlja zelo pomemben prodajni adut, saj vsebuje tako vizualne kot vsebinske elemente, ki potrošnika obveščajo o izdelku, ki ga kupuje. Največkrat je embalaža najpomembnejši element pri sporazumevanju s potrošnikom. Dokazano potrošnik kupuje izdelke, ki jih ne pozna, k nakupu pa ga motivira prav embalaža s pomočjo vizualnih komunikacijskih elementov. Embalažo lahko zelo spretno uporabimo za oglas, ki bo kupca pritegnil, da bo naš izdelek tudi kupil.

Kaj je pomembno kupcu v primeru nakupa medu?

Če hočemo, da bo naša embalaža učinkovito sporočala potrošniku in bo potrošnik že na prvi pogled dobil vse zanj pomembne informacije, moramo najprej raziskati, **kaj potrošnik želi in kaj ga najbolj prepriča o nakupu**. O tem, kaj je pomembno slovenskemu potrošniku v primeru nakupa medu, smo že večkrat pisali, zato naj ponovimo samo nekaj izsledkov raziskav, ki so bile opravljene na slovenskem trgu v preteklih letih.

Raziskava Potrošniški monitor, Valicon 2018:

- Slovenski potrošnik v primeru nakupa hrane **na prvo mesto postavlja kakovost**.
- Trend **večje skrbi za zdravje** in kulta večne mladosti je pri

Ključni elementi prepoznavanja SMGO-ja

Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo potrošnik prepozna prav po prelepki, na kateri so naslednje informacije:

- Slovenski med – ime, iz katerega je dobro **razvidno poreklo** medu;
- EU-znak zaščitena geografska označba – **simbol in garancija kakovosti**;
- serijska številka za **zagotavljanje sledljivosti** – številka, po kateri lahko za vsak kozarec medu izvemo, kdo ga je pridelal.

Uporabniki sheme SMGO lahko dodatno podkrepijo poreklo še z uporabo slovenskega kozarca in nalepke, ki

potrošnikih vzbudil večjo željo po iskanju preverjenih sestavin in izdelkov, čemur se je prilagodila tudi potrošnja.

- 31 % anketirancev navaja, da so pri izboru hrane selektivni.
- Navajajo tudi t. i. trend »**nazaj k naravi**«, ki poudarja pomen lastne pridelave, obenem pa se v javnosti pogosto poudarja, kako pomembna je **sledljivost izdelkov**.
- Živila **slovenskega porekla imajo pri slovenskem potrošniku utrjeno mesto!** Več kot polovica vprašanih pred nakupom preveri poreklo.
- Delež kupcev, ki so **zaradi slovenskega porekla pripravljeni plačati več**, se je v primerjavi s preteklimi leti povečal (28 % vprašanih je pripravljenih plačati do 10 % višjo ceno)!

Raziskava ČZS 2017–2019

- Več kot 85 % potrošnikov kupuje med pri čebelarju.
- Glavna razloga za nakup medu in čebeljih pridelkov sta kakovost in poznavanje čebelarja.
- Poglavitni razlog za nakupu medu in čebeljih pridelkov je kakovost, cena je pomembna zgolj 2 % vprašanih.

Test cvetličnega medu Zveze potrošnikov Slovenije 2019

- Potrošniku je pomemben okus: Med 11 vzorci je bil največkrat izbran za najboljšega prav slovenski med. Kot ugotavljajo na Biotehniški fakulteti, kjer je potekal senzorični del testiranja, je potrošnik navajen na okus, s katerim je pogosto v stiku, kar se je potrdilo tudi v primeru medu.

Izkoristimo nalepko in prelepko za obveščanje potrošnika

Del obveznega označevanja čebeljih pridelkov in izdelkov je

je namenjena izključno za označevanje Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo, na kateri morajo biti navedeni vsi zakonsko predpisani podatki za pravilno označevanje medu. Na embalaži so sicer natisnjeni podatki, ki so za kupca pomembni zato, da ve, kaj kupuje, kakšna je kakovost, do kdaj naj izdelek uporabi, kako naj kupljeni izdelek pravilno uporablja in reciklira. **Izkoristimo torej embalažo za podajanje najpomembnejših informacij o svojih pridelkih in izdelkih. Slovenski čebelarji imamo, vsaj kar se tiče prodaje medu, enkratno možnost v medovih višje kakovosti. Le izkoristiti jo moramo!**

Pri nakupu embalaže (pokrovčkov, kozarcev in steklenic) v trgovini pridobite *Izjavo o skladnosti embalaže*, zaradi morebitnega nadzora UVHVVR.

tudi **prelepka**, ki jo čebelarji seveda lahko **izkoristimo za obveščanje potrošnikov**. Pri oblikovanju imejmo v mislih, katere so tiste **ključne informacije, ki jih želimo izpostaviti** in s katerimi bomo pritegnili pozornost potrošnika. Pri tem ne pozabimo, da je pritegnitev potrošnikove pozornosti eno glavnih vodil podjetja v boju za kupce in da imamo za to na voljo zelo malo časa.

Družba Valicon opozarja tudi na pomembnost **verodostojnosti v kombinaciji s poreklom**. Dolgoročno zaupanje namreč

lahko ustvarimo zgolj s kombinacijo obeh. Seveda ni dovolj, da embalaža sporoča višjo kakovost ali znano poreklo, pomembno je, da je to tudi verodostojno. Slovenski čebelarji imamo pri tem v rokah adute, kot so Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo in Kraški med ter Kočevski gozdni med z zaščiteno označbo porekla. **Poreklo je namreč razvidno že iz imena, v ozadju pa se poleg porekla skrivata še kontrolirana kakovost in zagotovljena sledljivost**. Poleg tega imamo slovenski čebelarji prednost pri izbiri embalaže, tj. posebnega kozarca in steklenice, ki je namenjena izključno čebeljim pridelkom in izdelkom iz čebeljih pridelkov slovenskega porekla. Kozarec prepozna več kot 80 % anketiranih. **Čebelar, ki ima vse to, tako na prvi pogled z embalažo potrošniku sporoča vse tisto, kar je potrošniku najpomembnejše: višja kakovost, zagotovljena sledljivost in znano poreklo!** ◆

Priporočene cene za čebelje pridelke 2020

Komisija UO ČZS za ekonomiko je na svoji redni seji 18. septembra 2020 sprejela sklep o priporočenih cenah čebeljih pridelkov za leto 2020. Priporočene cene so zgolj priporočilo čebelarjem. Pomembno je, da se zavedamo pomena svojega dela in dela svojih pridnih čebelic in s prodajo po primernih cenah poskrbimo za ekonomičnost svojega čebelarstva.

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

* Cvetni prah:

Svež cvetni prah – osmukanec pomeni cvetni prah, ki je po odvzemu očiščen in globoko zamrznjen.

Sušen cvetni prah – osmukanec pomeni cvetni prah, ki je po odvzemu očiščen in obdelan s sušenjem na toplem zraku.

Cvetni prah – izkopanec pomeni cvetni prah, ki je pridobljen z izkopavanjem iz satnih celic.

** Propolis:

Propolis (10 g) pomeni propolis, očiščen vseh primesi, brez vidnih delov voska, navadno strgan iz posameznih delov panja.

Propolis (10 g), pridobljen na ustreznih mrežicah, pomeni propolis, očiščen vseh primesi, pridobljen s tehnologijo dobre čebelarje prakse z lovilnimi pripomočki: plastičnimi mrežami, posebnimi plastičnimi vložki, platnom ...

Čebelji pridelok	Cena (EUR)	Cene čebeljih pridelkov iz ekološke pridelave	Cena medu za sheme višje kakovosti (SMGO, Kraški in Kočevski med itd.)
cvetlični med (900 g)	12,1	15,7	14,5
akacijev med (900 g)	12,7	16,5	15,2
lipov med (900 g)	12,7	16,5	15,2
gozdni med (900 g)	13,4	17,4	16,1
kostanjev med (900 g)	13,4	17,4	16,1
smrekov med (900 g)	14,7	19,1	17,7
hojev med (900 g)	16,1	20,9	19,3
cvetni prah (0,1 kg), osmukanec, sušen*	5,9	7,5	
cvetni prah (0,1 kg), osmukanec, svež, globoko zamrznjen*	5,9	7,5	
cvetni prah, izkopanec (0,1 kg) *	35,3	46,0	
propolis (10 g)	3,7	4,8	
propolis (10 g), pridobljen na ustreznih mrežicah	5,9	7,5	
matični mleček (10 g)	11,8	15,5	
vosek (1 kg)	10,2	12,8	
vosek, deviški (1 kg)	17,7	23,0	
čebelja družina (sat pokrite zalege s čebelami)	13,9	18,2	

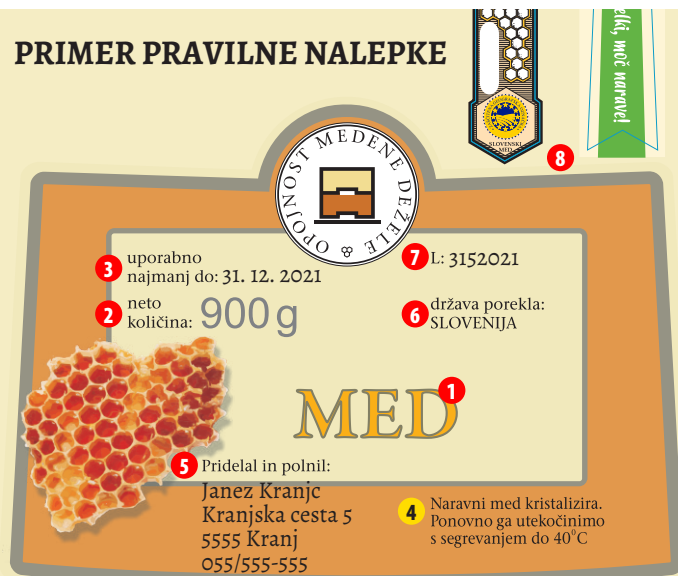
Povprečna maloprodajna cena medu slovenskega porekla na trgovskih policah v avgustu več kot 14 evrov!

Za primerjavo smo preverili cene medu slovenskega porekla na naših trgovskih policah. **Povprečna cena medu slovenskega porekla pri trgovcih znaša 15,67 EUR/1000 g oz. 14,10 EUR/900 g.**

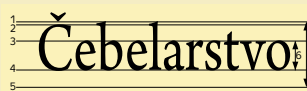
Povprečne cene so izračunane po metodologiji povprečja na vzorcu ponudbe 48 različnih medov in preračunane na 1000 g in 900 g. Upoštevan je samo med slovenskega porekla. **Čebelarjem priporočamo,**

da svojega medu ne prodajajo pod ceno medu na trgovskih policah slovenskih trgovcev in s tem poskrbijo za ekonomičnost svojega čebelarstva tudi ob slabih letinah. ČZS

PRIMER PRAVILNE NALEPKE

- 1** Ime živila
OBVEZEN PODATEK
- 2** Neto količina
OBVEZEN PODATEK
- 3** Rok uporabnosti lahko zapišemo tudi na spodnji način:
Uporabno najmanj do konca decembra 2021
Uporabno najmanj do konca 2021
OBVEZEN PODATEK
- 4** Navodilo za uporabo
NEOBVEZNO
- 5** Ime ali naziv podjetja in nosilca živilske dejavnosti
OBVEZEN PODATEK
- 6** Država izvora
OBVEZEN PODATEK
- 7** Serija (lot) živila
(NE) OBVEZEN PODATEK
Obvezen podatek, kadar rok uporabnosti ni zapisan z besedami »uporabno najmanj do«, čemur sledi točen datum
- 8** Prelepka
OBVEZNO

Obvezne informacije morajo biti označene **na dobro vidnem mestu**, tako da so zlahka vidne, jasno čitljive in neizbrisne. Ne smejo biti prekrite, zakrite ali ločene z drugim pisnim ali slikovnim gradivom ali zaradi gradiva manj opazne. **Velikost črk, označena pod številko 6 (na zgornji sliki), mora biti vsaj 1,2 mm.** Ime živila in neto količina morata biti zapisana v istem vidnem polju.

Botanični vrt 210 let varuh biološke raznolikosti – tudi čebel

Botanični vrt Univerze v Ljubljani, ki deluje v okviru Biotehniške fakultete Botanični vrt ljubljanske univerze, ki deluje v okviru biotehniške in ga vodi doc. dr. Jože Bavcon, je 11. julija praznoval častitljivih 210 let obstoja. Vrt se ponaša s 5000 različnimi rastlinskimi vrstami iz Slovenije in sveta. Med rastlinami, ki v vrtu rastejo že 210 let ali nekoliko manj, so rumeni dren, Hladnikov volčič, hladnikija, Fleischmannov rebrinec in še 447 drugih vrst flore. Prvi predstavniki domače flore so bili v botaničnem vrtu zasajeni že leta 1810. Kot znanstvenoraziskovalna institucija se botanični vrt ukvarja tudi z medovitimi rastlinami glede na zelo dolgo tradicijo čebelarjenja v Sloveniji. »Opazili smo potrebo po tem, da se naši čebelarji seznanijo z avtohtonimi rastlinskimi vrstami. Vse preveč je v našem okolju invazivnih rastlinskih vrst, ki so sicer medovite, a za naše okolje predstavljajo resno grožnjo izginjanju naših rastlinskih vrst. Zato smo se usmerili v preučevanje medovitih avtohtonih rastlinskih vrst,« je pojasnila raziskovalka Blanka Ravnjak. Poleg nabiranja semen in rastlin na terenu za svojo zbirko se po njenih besedah posebej posvečajo opazovanju tistih avtohtonih rastlin, ki jih obiskujejo čebele. Ustvarjajo tudi interno bazo avtohtonih medovitih rastlinskih vrst, med drugim pa so zasadili tudi medoviti vrt na strehi nekdanje SKB banke. Glede na to, da je na vrtu tudi čebelnjak, ki ga oskrbuje dr. Janko Božič, želijo v prihodnosti z analizami medu preveriti, katere rastline se dejansko pojavljajo v samem medu in kolikšna je ta količina v odvisnosti od letnega časa. »S tem znanjem bi lahko čebelarjem in drugim, ki se ukvarjajo s čebelarstvom, svetovali, kako z zasaditvami ustvariti čim prijetnejše okolje za čebele in pašo vse od zgodnje pomladi do jeseni,« je dodala. Piredba MB

Foto: Jože Bavcon

Vir: STA

Andrej Šalehar: Anton Janša, prvi učitelj čebelarstva

Ljubljana: Buča, 2019
173 strani
ISBN: 978-961-6704-89-2

Pred 250 leti je cesarica Marija Terezija za prvega čebelarškega učitelja in potovalnega učitelja za čebelarstvo imenovala Antona Janšo, ki je svoj nauk utemeljil na znanju starih gorenjskih čebelarjev in velja danes za začetnika modernega čebelarstva ter organiziranega čebelarskega izobraževanja v svetovnem merilu. Cesarica je bila prepričana, da je čebelarstvo skriti vir za nacionalno blaginjo, ki ga ne prekaša nobena kmetijska panoga.

»Ob prebiranju knjig o naravi je Marija Terezija spoznala neizčrpne koristi, ki so bile dane čebeli ob ustvarjanju, njeno koristnost za ljudi v naravni povezavi, in prizadevala si je z vsemi razpoložljivimi sredstvi ta živi primer reda, pridnosti, sloge in skromnosti omogočiti za skupno korist vseh podložnikov. Vodena s temi načeli in prepričana, da je čebelarstvo zaposlitev, ki za dober uspeh zahteva temeljito usposobitev, je ustanovila čebelarsko šolo,« je zapisal Anton Pfalz v knjigi *Janša in njegov čas*, ki je izšla na Dunaju leta 1889.

Prvo cesarsko-kraljevsko (c.-kr.) čebelarsko šolo so odprli maja 1770 v Augartnu na Dunaju, brezplačno jo je lahko obiskoval vsakdo, ki se je zanimal za čebelarstvo. Šola je kmalu zaslovela, ne le na Dunaju, temveč tudi drugje po Evropi. Zanimanje za Janševe čebelarske nauke je bilo veliko, pouka pa so se poleg kmetov udeleževali plemiči in meščani. Janševa predavanja je pogosto poslušala tudi cesarica. O Antonu Janši (1734–1773) so bila napisana številna dela, ki so izšla v Sloveniji in v tujini, vendar nobeden od avtorjev njegovega življenja in dosežkov ni predstavil celovito. To praznino sedaj zapolnjuje monografija zaslužnega profesorja dr. Andreja Šaleharja, ki je knjigo posvetil Oddelku za zootehniko Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, kjer je opravil večino svojega uspešnega pedagoškega, raziskovalnega, strokovnega in organizacijskega dela. V knjigi *Anton Janša, prvi učitelj čebelarstva*, ki je izšla pri založbi Buča, predstavlja avtor celovit in poglobljen oris življenja in dela te izjemne osebnosti. Digitalizacija arhivskega gradiva je avtorju omogočila vpogled v sicer težko dosegljive zgodovinske dokumente, na podlagi katerih je v knjigi predstavil tudi doslej neznane biografske in bibliografske podatke o Janšem življenju in delu. Krstni oziroma rojstni dan Antona Janše, 20. maj, so Združeni narodi na pobudo slovenskih čebelarjev leta 2017

razglasili za svetovni dan čebel. S svetovnim dnevom čebel želijo opozoriti na ogroženost ter pomen čebel in drugih opravevalcev, od katerih sta odvisna ohranjanje biotske raznovrstnosti v naravi in kar tretjina svetovne pridelave hrane. Delo, sistematično razdeljeno na enajst poglavij, predstavlja v uvodu Janševo otroštvo in mladost na Breznici na Gorenjskem, v okolju, kjer je bilo čebelarjenje zelo razvito. Njegov oče Matija je bil odličen čebelar. Anton se je rodil kot tretji od devetih otrok in je kot najstarejši sin po očetovi smrti prevzel skrb za čebele. Na podlagi svojih opazovanj je dopolnjeval postopke gojenja in oskrbovanja čebel po gorenjskem načinu čebelarjenja, iznašel pa je tudi več čebelarskih pripomočkov, med drugim lovilno vrečo za roje. Janševo dobičkonosno čebelarjenje je temeljilo na uravnavanju rojenja in pomlajevanju družin, pri čemer je poudarjal, da se ob odvzemu pridelkov čebele ne smejo moriti. Janša je tudi učil voziti čebele na pašo, česar v nižjeavstrijskem čebelarjenju niso poznali.

V naslednjih poglavjih opisuje Šalehar Janševo delovanje na Dunaju ter vpis in šolanje na c.-kr. akademiji likovnih umetnosti, ki jo je leta 1704 ustanovil cesar Leopold Veliki. Na pobudo cesarice Marije Terezije so leta 1766 slavnostno odprli nov oddelek, c.-kr. bakrorezno risarsko akademijo, kamor sta se istega leta vpisala Anton Janša in njegov brat Lovro, naslednje leto pa še njun brat Valentin. Vsi trije so bili uspešni slušatelji in nadarjeni slikarji. Leta 1769 se je Anton Janša prijavil in bil sprejet na razpisano mesto čebelarja in učitelja na novoustanovljeni čebelarski šoli, ki je bila prva avstrijska kmetijska šola in prva čebelarska šola na svetu. Tam je opravljal svoje delo vse do prerane smrti septembra 1773. Med njegovimi učenci so bili številni kasneje znani čebelarji, pisci čebelarskih knjig in učitelji na novih čebelarskih šolah, kjer so poučevali po Janšem čebelarskem nauku. Sledita poglavji o dveh Janševih knjižnih delih, *Razpravi o rojenju čebel*, ki je izšla leta 1771, in *Popolnem nauku o čebelarstvu*, ki ga je dve leti po Janševi smrti izdal njegov učenec in naslednik v čebelarski šoli na Dunaju Josef Münzberg. V zadnjih dveh poglavjih Šalehar poglobljeno obravnava vpliv, ki ga je imelo Janševo delo na razvoj čebelarstva, in mesto, ki ga njegovi knjigi zavzemata v svetovni čebelarski literaturi. Posebno pozornost namenja avtor izdaji Čebelarskega patenta leta 1775 in dodani odredbi Navodila za čebelarske mojstre, ki temeljita na Janševih predlogih Mariji Tereziji v načrtu za ustanovitev čebelarske družbe v Avstriji. Cesarica je oba dokumenta poslala v spodbudo vsem svojim vojvodinam in zraven priložila po šest izvodov druge Janševe knjige, kar je prejela tudi tedanja Kranjska kmetijska družba. Monografija dr. Andreja Šaleharja je pomemben prispevek k boljšemu poznavanju in razumevanju legendarnega delovanja Antona Janše in takratne visoke stopnje čebelarske kulture slovenskega kmeta.

Mojca Vizjak Pavšič

Vir: Delo, 5. 3. 2020.

Temnokrili zemeljski čmrlj (*Bombus argillaceus*)

doc. dr. Danilo Bevk

Nacionalni inštitut za biologijo

danilo.bevk@nib.si

Temnokrili zemeljski čmrlj ima podobno kot vrtni čmrlj dve rumeni progji, ki pa sta pri temnokrilem nekoliko širši. Konica zadka je bela. Veliko prepoznavnejša je sicer matica, ki je zelo velika in drugače obarvana kot delavke. Ima povsem črn zadek ter temno rjava krila, kar je vrsti tudi dalo ime. Matice in delavke so sicer pri večini vrst obarvane enako, samci pa so ponavadi podobnih barv, vendar so proge manj izrazite, zato je barvni vzorec bolj zabrisan. Temnokrili zemeljski čmrlj je pogost na Primorskem, drugod pa predvsem v nižjih oziroma toplejših predelih. Gnezdi pod zemljo v opuščeni gnezdih malih sesalcev, družine pa so velike in lahko štejejo več sto osebkov. ◆

Temnokrili zemeljski čmrlj

Foto: Mojca Pibernik

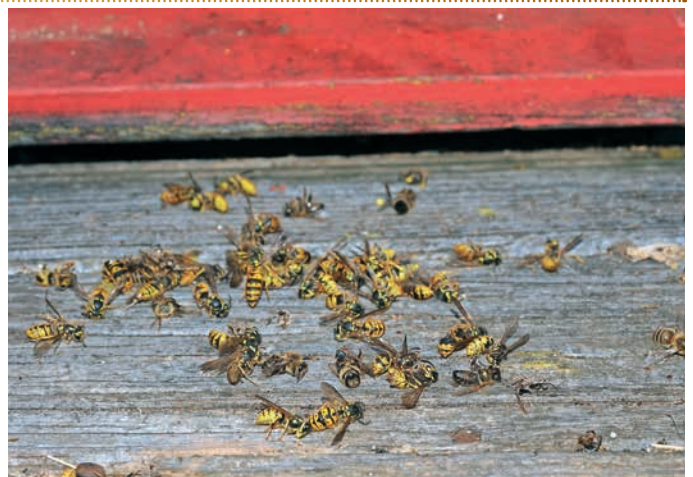
Čebelarjeva opravila v oktobru

Ivan Esenko – Ljubljana

ivan.esenko@gmail.com

Barvitih pročelij čebelnjakov v oktobru ne krasijo več polne brade čebel, tako kot so jih poleti. Posebej zjutraj, ko se megla še ni razblinila, jih bomo na žrelih panjev zaman iskali. Ven jih bo privabilo šele sonce, ki pa ta čas že občutno skopari s toploto. Opazno krajši dnevi zadržujejo v panjih čebele, ki se že pripravljajo na zimo. Skorajda bo napočil čas, ko ne bomo mogli več preverjati stanja v panjih, in samo ugibali bomo lahko, ali smo pokrmili zadostne količine sladkorja in ali smo bili zares učinkoviti pri ukrepih proti varozi. Nemalokrat nas bodo prevevali dvomi, ali imajo vse družine dobro matico in če so dovolj močne, da bodo kljubovale bližajoči se zimi, ki nam bo sama še najbolje povedala, kako smo poskrbeli zanje.

V tem času izločamo staro satje, ki ne prepušča svetlobe (plodiščno in mediščno) ter skladiščimo mediščno satje, ki ga bomo uporabljali v prihodnjem letu. Voščena večča je v tem mesecu še vedno dejavna, zato moramo biti pozorni tudi na to nevarnost, ki nam lahko v skladišču uprizori pravo katastrofo. Mediščno satje shranjujem na hladnem in temnem mestu v pomožnem objektu. Med vsak shranjen sat vstavim časopisni papir, ki služi kot fizična bariera. V moji praksi preizkušeno preprečuje napade voščene večče, saj tako shra-

V oktobru in novembru leta 2018 so mojim čebelarjem povzročale velike težave ose.

Foto: Ivan Esenko

Zapredki (kokoni) voščene večče (*Galleria mellonella*). Na prisotnost večče nas lahko opozori tudi neprijeten vonj, kar pomeni, da je škoda na satju ali voščinah že storjena.

Foto: Ivan Esenko

njujem satje že desetletja. Ker ga na ta način zlagam tesno, potrebujem za skladiščenje manj prostora, kot če bi ga shranjeval z razmiki. Takšno skladiščenje zdrži od oktobra do aprila, ko satje zopet najde svoje mesto v panjih. Edini pogoj za to je, da je temperatura vedno nižja od 10 °C. Med aktivno čebelarstvo sezono takšen način skladiščenja seveda ne zdrži oziroma samo deloma. Čebelarji, ki prezimujejo čebele na vseh satih, seveda s skladiščenjem jeseni nimajo posebnih težav. Večinoma shranjujejo le viške satja, ki bodo prišli prav prihodnjo sezono pri oblikovanju novih družin. Če prezimujemo čebele na vseh satih, velja opomniti, da plodišč in medišč ne sme razdeljevati matična rešetka. Čebelji družini, t.j. delavkam in matici, mora biti dostopno vse satje, da se lahko zimska gruča nemoteno pomika na zalogah medu, ki so lahko v posamičnih panjih zelo različno razporejene. Morebitna matična rešetka v panju bi jih lahko pri tem močno ovirala. Mediščno satje sem odstranil iz panjev po tem, ko sem družinam pokrmil približno polovico sladkorja.

Po končanem zimskem krmljenju čebel nas lahko neprijetno presenetijo padci družin, ki so še pred kratkim kipele od moči in tudi uspešno oblikovale zimske zaloge. Varoza nas lahko vedno preseneti, zato v tem predzimskem obdobju še posebej preverjamo testne vložke, ki nam prikažejo naravni odpad varoj. Varoje se uspešno prenašajo tudi z ropanjem, ki je ta čas nenehna nevarnost, zato bodimo previdni pri rokovanju s satjem, ker ga lahko hitro izzovemo. Zalege je zdaj v panjih vedno manj, kar nam lahko pride prav pri odkrivanju še ene bolezni, ki je strah in trepet v čebelarstvu, to je huda gniloba čebelje zalege. Zdaj najlažje odkrivamo spremenjeno zalego, ki ostaja na plodiščnem satju, potem ko se je zdrava in neoporečna zalega že polegla.

Ker je letošnja jesen v znamenju os, velja opomniti nanje, pri čemer izhajam iz razmeroma sveže izkušnje. Nemške ose (*Vespa germanica*), ki so ob navadnih osah pri nas najpogostejše, so v pozni jeseni leta 2018 v velikem številu napadale moje panje, v katerih so se zaradi tedanjih nizkih temperatur čebele že strnile v zimske gruče. Zaloge medu, ki so bile izven gruče, so bile osam lahko dostopne, zato so nezadržno plenile. Pred bradami panjev jih je bilo toliko, da sem jih s tleskanjem z dlanmi v petih minutah pobil za decilitrski kozarec. Dlani sem imel pri tem mastne od medu, kar je potrdilo, da so jih zanimale sladke zaloge, ne pa čebele. Čebele so se težko branile, ker so bile v gruči, vendar sem z naletne deske kljub temu vsakodnevno pobral veliko mrtvih os, med njimi pa tudi nekaj čebel, kar je govorilo o boju v panjih. Ose, ki jih čebele največkrat uspešno ustavijo že na žrelih, so lahko torej ob njim prijaznih pogojih zelo učinkovite roparice.

V oktobru se lahko v čebelnjaku pojavijo glodavci. Posebno pogosti sta gozdna in rumenogrla miš, ki sicer živita nemoteče v živi meji ali gozdu, jesenski čas pa ju privede v bližino človeka, kjer jima poslopja nudijo zavetje pred zmrzaljo in plenilci. Čebelnjak je zanje priročen objekt, obenem pa tem živalim nudi tudi obilo hrane, še posebej če je bil če-

Foto: Ivan Esenko

Zdaj ko je dela s čebelami vedno manj, je napočil pravi čas, da talimo vosek, ki smo ga poleti pridelali v sončnem talilniku. Kose zlatorumenega voska talim v vodi v večji črni litoželezni posodi (ne obarva voska). Z nastalega kolača na spodnji strani ostrugam usedline in ga shranim. Vosek je trajen. Njegova vrednost naj bi bila v primerjavi z medom trikratna, zato so ga nekoč pomenljivo imenovali čebelarjevo zlato.

Foto: Ivan Esenko

Nekatere astre (*Aster*) so med tistim cvetjem, ki na vrtu med zadnjimi ponuja pašo čebelarjem in tudi drugim opraševalcem, predvsem muham trepetavkam. V urbanem okolju takšne nasaditve z bogatjenjem pašne ponudbe znatno pripomorejo k preživetju čebel, kar nas nagovarja k sejanju teh ljubkih in barvitih cvetlic, ki so bile na slovenskih vrtovih tradicionalne že v preteklosti.

belar nedosleden pri pospravljanju. To se pa ob obsegu dela pri čebelah lahko kaj hitro pripeti tudi boljšim in izkušenim čebelarjem. Pred glodavci zaščitimo predvsem satje, saj jim zelo tekne. Miši ob tem, da vznemirjajo čebele, tudi ponesnažijo prostor in satje, ki ga obžirajo. Spretne so pri iskanju hrane, zato je satje pred njimi vedno v nevarnosti. Tudi tisto v panjih, ker vdirajo tudi vanje, kajti čebele v zimski gruči jim ne pomenijo posebne nevarnosti. V izogib težavam z glodavci uporabimo žrelne zapore.

Če imamo v čebelnjaku kakršna koli večja dela, jih opravimo v tem mesecu, ker bo v prihajajočih zimskih dneh vsak ropot čebelarjem moteč ali jih bo celo ogrožal. ■

Društvo Urbani čebelar prejelo plaketo glavnega mesta Ljubljana 2020

Avgusta 2020 je ljubljansko društvo Urbani čebelar, ki je bilo ustanovljeno pred šestimi leti z namenom združevanja posameznikov, ki delujejo na področju čebelarstva, čebelarskega turizma, okoljevarstva, kmetijstva, biotehnologije, kulture, arhitekture in oblikovanja, krajinske arhitekture in urejanja okolja ter sorodnih področij v Ljubljani in Sloveniji, prejelo plaketo glavnega mesta Ljubljana za leto 2020.

Ljubljansko urbano čebelarstvo je društvu uspelo s pomočjo partnerjev v samo nekaj letih postaviti na svetovni zemljevid, dejavnost urbanega čebelarjenja pa je najbolj razširjena prav v Ljubljani. Društvu je s svojim delovanjem med drugim uspelo povečati število medovitih rastlin v Ljubljani ter izboljšati stopnjo domače samopreskrbe z medom in čebeljimi pridelki ter izpeljati predstavitev projekta Najemi panj. Na mednarodnem ocenjevanju medu v Semiču leta 2019 je gozdni med predsednika društva Gorazda Trušnovca prejel zlato priznanje, leta 2018 pa je urbani cvetlični med iz BTC-ja člana UO društva Franca Petrovčiča prejel zlato priznanje na sejmu Agra. Mestne lokacije, na katerih so nameščeni panji, so vedno bolj priljubljena točka turistov in obiskovalcev z vsega sveta. S tem se ljubljansko urbano čebelarstvo še intenzivneje pridružuje trendu rasti priljubljenosti apiturizma. Društvo

tako s svojim delovanjem prispeva k varstvu in razvoju urbanega okolja in omogoča rast bivalne kakovosti.

Povzel in priredil MB

Vir: www.ljubljana.si.

Foto: Gorazd Trušnovec

Analize kakovosti medu v laboratoriju ČZS

Skrb za kakovost čebeljih pridelkov je naloga vsakega čebelarja. Kakovost medu lahko preverimo tudi v laboratoriju Čebelarstva Slovenije. Opravljamo analize kakovosti medu, ki jih opredeljuje *Pravilnik o medu (Ur. l. RS 4/11, 9/15)*.

Pri oddaji vzorca je treba oddati tudi prijavnji obrazec, ki je objavljen na spletni strani ČZS, in sicer na podstrani Laboratorij ČZS (najdete ga na desni strani prve strani v meniju barvastih kvadratkov). Vsak vzorec, ki pride v laboratorij v analizo, naj bo v ustrezni embalaži, ustrezno čist in ustrezno označen, takšen, kot ga čebelar daje v promet. Svetovali vam bomo tudi pri odpravi morebitnih napak pri označevanju medu.

Dr. Andreja Kandolf Borovšak

Vrsta analize	Cena v EUR z DDV
Vsebnost sladkorjev v medu	18,18
Vsebnost HMF-ja v medu	18,53
Diastazno število medu	18,12
Vsebnost vode v medu	6,31
Električna prevodnost medu	9,25
Vsebnost netopnih snovi medu	6,28
Vsebnost prostih kislin medu	10,42
Kvalitativna pelodna analiza medu	53,41
Senzorična analiza medu	5,34
pH medu	4,25

Pobarvajmo panjske končnice

Na Čebelarstvu Slovenije imamo na voljo pobarvanko **POBARVAJMO PANJSKE KONČNICE**. Pobarvanka je primerna za odrasle in za otroke. Da pobarvanje še bolj zabavno, je pod vsako sliko tudi opis posamezne panjske končnice. Cena pobarvanke znaša 9,99 EUR. **Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01/729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si.**

Tajništvo ČZS

Ansambel Saša Avsenika posnel video Čebelarske pesmi – himne čebelarjev

Avgusta 2020 je ansambel Saša Avsenika, v sodelovanju s ČZS, predstavil novi video Čebelarske pesmi v narodnozabavni preobleki. Čebelarska pesem, ki je tudi himna slovenskih čebelarjev, je sicer nastala leta 2003, ko je Franc Šivic napisal besedilo za Čebelarsko pesem, Slavko Avsenik in Slavko Avsenik mlajši pa sta zadevo glasbeno uredila ter posnela v godbeni oziroma zborovski verziji – ta verzija velja kot čebelarska himna. O sodelovanju v skupnem projektu je Boštjan Noč, predsednik ČZS, pove-

dal: »Veseli nas, da sodelovanje nadaljujemo in nadgrajujemo z Ansambлом Saša Avsenika. Združujemo skupne zgodbe, saj se zavedamo, da smo Slovenci v marsičem edinstveni in s tem prepoznavni doma in v svetu, in to sta zagotovo Avsenikova glasba in kranjska čebela!« Posnetki v videospotu so nastali v okolici Čebelarskega centra na Brdu pri Lukovici ter na Jurčičevi domačiji na Muljavi. »Veliko mojih spominov na otroštvo sega na domači vrt, kjer je imel star ata Slavko postavljen čebelnjak in v njem kar nekaj panjev. Na ta način sem spoznal svet čebel, čebelarstva, hkrati pa občutil tudi prvi pik čebele. Z aktualno skladbo želimo med drugimi na nek način ozaveščati Sloven-

Foto: YouTube kanal SASOAVSENIKOfficial

ce o pomenu čebel za naše življenje, o tradiciji slovenskega čebelarstva, hkrati pa želimo s pomočjo pesmi poučiti o vsem tem tudi naše najmlajše poslušalce« je povedal Sašo Avsenik ob izidu novega videa.

MB

Seminar o pridelavi in predelavi voska

ČZS, JSSČ, razpisuje seminar o pridelavi in predelavi voska. Na seminarju bomo spoznali čebelji vosek, se naučili, kako pridobivati vosek, spoznali načine

taljenja voščin, predstavili bomo uporabo voska in se naučili, kako pridelati neoporečen vosek. **Seminar bo potekal v sredo, 14. oktobra 2020, ob 17. uri v Selu pri Otovcu** v Čebelarskem domu ČD Črnomelj. Na seminar se lahko prijavite (potrebna je poprejšnja registracija) na

e-naslovu: vlado.augustin@czs.si ali po tel. št.: 040/436 516. Na tej telefonski številki lahko dobite tudi dodatne informacije. Prijave zbiramo do 10. oktobra 2020. Ker je število udeležencev omejeno, pohitite s prijavo!

Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ

Dan apiterapije v Mariboru

V soboto, **24. oktobra, ob 9.00** vas vabimo v Konferenčno dvorano City A+B+C Hotela City Maribor (Ulica kneza Koclja 22, Maribor), da se udeležite tradicionalnega dneva apiterapije, ki ga pripravlja ČZS, JSSČ, v sodelovanju s ČZD Maribor. Osrednja tema letošnjega simpozija bo *S čebeljimi pridelki krepimo svojo odpornost*. Zaradi situacije glede covid-19 se je na simpozij treba predhodno prijaviti, in sicer na e-naslov: ines.zunic@czs.si, ter upoštevati smernice in priporočila NIJZ-ja. Dogodka se udeležite le zdrave osebe! Vljudno vabljeni! Vstop je prost!

Dr. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ

9.00–9.30: Pozdravi

9.30–9.45: Novosti s področja apiterapije v tem letu – dr. Andreja Kandolf Borovšak, ČZS

9.45–10.15: Čebelji pridelki in odpornost organizma – Polonca Fiala Novak, mag. farm, Pomurske lekarne

10.15–11.00: Vpliv matičnega mlečka na sistemsko vnetje – dr. Zala Jenko Pražnikar in dr. Ana Petelin, Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju

11.00–11.30: Terapevtski potencial kostanjevega medu – Jasna Cerlini, Tosama

11.30–11.45: Odmor

11.45–12.30: Polifenolna vsebnost in antimikrobna aktivnost nekaterih slovenskih vzorcev propolisa – dr. Bratko Filipič (Hrvatski Institut za Eksperimentalno in Translacijsko Onkologijo v Zagrebu), mag. Lidija Gradišnik, dr. Adriana Pereyra, mag. Dunja Exel Gregorič, prof. dr. Hrvoje Mazija

12.30–12.45: Predstavitev knjižice apiterapevtov – Vlado Pušnik, ČZDM

12.45–13.00: Liofilizacija čebeljih pridelkov – Tjaša Starčič

13.00–13.15: Encimi, vitamini, hormoni v medu – dr. Stane Klemenčič, KGZS-Zavod Maribor

13.15–13.30: Inhalacije za preprečevanje prehladov in obolenj – Alojz Sok

13.30–14.00: Podelitev priznanj

Kozmetika iz čebeljih pridelkov

Pred vrati je sezona, ko čebelarji v prodajo dajemo svoje pridelke in izdelke iz čebeljih pridelkov. Zaradi popestritve svoje ponudbe nekateri izdelujejo tudi mila in podobne kozmetične izdelke. Uredba (ES) št. 1223/2009 o kozmetičnih izdelkih ne določa nobenih izjem za manjše proizvajalce kozmetičnih izdelkov. To pomeni, da mora kdor koli, ki izdeluje kozmetične proizvode v Republiki Sloveniji, opraviti pisno priglasitev dejavnosti na Uradu RS za kemikalije (MZ, Urad RS za kemikalije, Ajdovščina 4, 1000 Ljubljana). Kozmetični izdelek je treba na portalu CPNP priglasiti tudi na Evropsko komisijo (EK) (<http://ec.europa.eu/>

Foto: Nataša Lilek

growth/sectors/cosmetics) in pridobiti vso potrebno dokumentacijo. Še posebej pomembno je, da je pred dajanjem kozmetičnega izdelka na trg izdelana ocena varnosti kozmetičnega izdelka za človekovo zdravje in sestavljeno poročilo o varnosti kozmetičnega izdelka. Vsi, ki izdelujete tovrstne izdelke ali vas to zanima, **vabljeni na posvet, ki bo potekal 12. novembra 2020 ob 16.00 na sedežu ČZS**, kjer vam bomo

predstavili, kaj potrebujete za legalno prodajo tovrstnih izdelkov, izdelke pa lahko prinesete tudi s seboj. Prosimo, da svoj interes predhodno najavite na e-naslov: natasa.lilek@czs.si in sporočite, katere kozmetične izdelke proizvajate in dajete v promet. Dogodek bo izveden v skladu s priporočili NIJZ-ja. Vabljeni!

Dr. Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Masaže z medom

Čebelarska zveza Slovenije je v sodelovanju s Čebelarsko zvezo društev Maribor v preteklem letu začela pro-

jekt raziskovalne naloge analiziranja izločkov po masaži z medom. Raziskavo bi radi še nadgradili in razširili, pri tem pa potrebujemo strokovno pomoč. Prosimo vse zainteresirane z ustre-

znim znanjem (zdravnike, univerzitetne profesorje) za pomoč pri nadgradnji naloge. Pišite nam na: andreja.kandolf@czs.si.

Dr. Andreja Kandolf Borovšak

Strokovni posvet o določitvi vrste medu

Določitev vrste medu ni vedno preprosta naloga. Kadar ima med izrazite lastnosti za posamezno vrsto medu, potem naloga ni težka, ampak naša narava je raznovrstna in za čebele so istočasno lahko zanimive različne rastline.

Zaradi podnebnih sprememb se spreminjajo viri medenja, kar vse vpliva na senzorične lastnosti medu. **O lastnostih slovenskega medu ter določanju vrste medu bomo spregovorili na strokovnem posvetu, ki bo v ponedeljek, 19. oktobra 2020, ob 16.00 v prostorih Čebelarske zveze Slovenije.** Na razpravi bodo poleg predstavnikov ČZS sodelovali **Eva Cukjati**, vodja strokov-

ne komisije za senzorično ocenjevanje medu pri KIS-u, ter dobra poznavalka slovenskega medu **mag. Malči Božnar**. Zaradi situacije glede covid-19 se je na strokovni posvet treba predhodno prijaviti, in sicer na e-naslov: andreja.kandolf@czs.si, ter upoštevati smernice in priporočila NIJZ-ja. Vljudno vabljeni!

Dr. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ

Zbiramo predloge čebelarskih turističnih spominkov za spletni katalog

Na trgu obstaja pestra ponudba turističnih spominkov in izdelkov v darilni embalaži, zato je ČZS pred dvema letoma pripravila spletni katalog, kjer

objavljamo prispele predloge in ponudbo spominkov in daril, povezanih s čebelarstvom in čebelarsko tradicijo v Sloveniji. Izbor čebelarskih spominkov je pester, zanimiv, domisel in raznolik in hkrati ponuja možnosti obdarovanja za različne namene. Spletni katalog je dostopen na spletni strani www.czs.si/spominki. **Želimo si, da bi se**

katalog dopolnjeval z novimi izdelki, zato vabimo vse ponudnike, da nam na naslov ČZS pošljete spominke iz svoje ponudbe oz. svoje izdelke, povezane s čebelarstvom. Če bo komisija ocenila, da so primerni, jih bomo dodali v ta spletni katalog. Več informacij na e-naslovu: tanja.magdic@czs.si.

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

Priprave na ApiSlovenijo 2021

Čebelarska zveza Slovenije in Celjski sejem začneta z dejavnostmi za orga-

nizacijo ApiSlovenije 2021, ki bo potekala 13. in 14. marca 2021 na celjskem sejmišču. Podroben program strokovnega posveta in spremljajočih dejavnosti je v pripravi in z njim vas bomo

seznanili v prihajajočih številkah Slovenskega čebelarja. Strokovni program in prodajna razstava bosta organizirana po priporočilih NIJZ-ja.

Dr. Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Iščemo čebelam najprijaznejšo občino v letu 2020

ČZS, JSSČ, v partnerskem sodelovanju s Semenarno Ljubljana išče čebelam najprijaznejšo občino v letu 2020. Namen natečaja je izboljšanje delovanja med lokalnimi skupnostmi in čebelarskimi društvi. Projekt, ki traja že vrsto let, je prinesel naziv čebelam najprijaznejša občina že številnim občinam, ki so sodelovale na razpisu. Vljudno smo povabili občine k sodelovanju. Predlagatelji so namreč lahko izključno občine. Prijavni obrazec dobite na spletni strani ČZS. Na prijavnem obrazcu se navedejo vse dejavnosti, ki jih **občina izvaja v korist ohranjanja čebelarstva v dotičnem letu**, ki jih lahko podkrepite tudi s fotografijami. Izpolnjene prijavnne obrazce posredujete na naslov ČZS, Brdo 8, 1225 Lukovica, **najkasneje do 31. oktobra 2020. Predsednike čebelarskih društev vabimo, da spodbudite občine, da se prijavijo na razpis.** Semenarna Ljubljana bo čebelarskim društvom iz najboljših občin podarila vrečke semen medovitih rastlin. V primeru dodatnih

Foto: Arhiv ČZS

vprašanj se lahko obrnete na Natašo Klemenčič Štrukelj (natasa.strukelj@czs.si, 040/436 518, 01/729 61 04). Skupaj bomo prispevali k povečanju prepoznavnosti občin, ki se zavedajo pomena ohranjanja čebel in okolja. Razglasitev čebelam najbolj prijazne občine bo 6. novembra 2020 v Kristalni palači, BTC City ob 11.00 uri. Dogodek bo potekal v

sodelovanju Čebelarske zveze Slovenije z Mestno občino Ljubljana, ki je lansko leto prejela prestižni naziv čebelam najbolj prijazna občina. O podrobnostih dogodka vas bomo seznanili v prihodnji številki Slovenskega čebelarja in na spletni strani www.czs.si.

Nataša Klemenčič Štrukelj,
svetovalka JSSČ

Delavnica o osnovah trajnostnega razvoja za čebelarje in apiterapevte

ČZS bo v soboto, 7. novembra 2020, ob 9. uri v prostorih ČZS organizirala delavnico o osnovah trajnostnega razvoja za čebelarje in apiterapevte.

Trajnostni razvoj je beseda, ki jo slišimo že na vsakem koraku. Poslušamo o podnebnih spremembah, pomenu trajnostnega razvoja za naše zanamce in oblikovanju proizvodov, ki varujejo okolje in naravo. Vendar je trajnostni razvoj še mnogo več od tega. Na delavnici bomo spoznali, kaj pravzaprav je trajnostni razvoj, kakšna so načela in merila, ki jih moramo spoštovati, in ne nazadnje, kako oblikovati proizvode, da lahko rečemo, da so trajnostni. Delavnice bo namenjen tudi komu-

niciranju trajnosti našim strankam. Spoznali bomo, kako lahko povemo svojim strankam, da spoštujemo načela trajnosti, in kako to obrnemo v svojo konkurenčno prednost. V praktičnem delu bomo skupaj oblikovali proizvode udeležencev in zanje naredili komunikacijski načrt, ki ga bodo lahko takoj uporabili v praksi.

NA DELAVNICI BOMO OBRAVNAVALI NASLEDNJE TEME: koncept trajnostnega razvoja, trajnostni razvoj in zakaj je to priložnost za manjše lokalne ponudnike, merila trajnostnega razvoja, oblikovanje trajnostnih proizvodov, komuniciranje trajnosti strankam, praktično delo.

DELAVNICA JE NAMENJENA ČEBELARJEM IN APITERAPEVTOM, ki bi radi svoje čebelnjake odprli turistom, ki bi želeli svojo ponudbo prilagoditi sodobnim turistom, ki bi

radi ustvarili in ponudili avtentične proizvode, ki želijo s svojo ponudbo prispevati k trajnostnemu razvoju, ki si želijo prodora na domače in tuje trge, ki se zavedajo pomena dobre zgodbe za uspešno trženje, ki želijo z uspešno interpretacijo navezati trajne odnose z gosti.

Delavnica, v izvedbi Maje Čampelj s.p., traja šest ur in je razdeljena na teoretični in praktični del, kjer udeleženci že oblikujejo osnutek za svoj proizvod ter ga ocenijo skupaj z mentorjem.

Cena za člane ČZS znaša 26,84 EUR z DDV, za nečlane pa 36,60 EUR z DDV. Prijave zbiramo na e-naslov barbara.dimc@czs.si ali 041/370 409. Prijave so obvezne. Za izvedbo delavnice mora biti prijavljenih vsaj 30 oseb.

Barbara Dimc, tajnica ČZS

Urnik svetovalnih delavnic terenskih svetovalcev JSSČ v oktobru

Obiskovalce prosimo, da ravnajo v skladu s smernicami in priporočili NIJZ. Dogodka se lahko udeležijo samo zdrave osebe, uporaba zaščitnih mask je obvezna.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
22. okt.	16.00	Pridelava medu in kakovostne sheme, izpolnjevanje obrazcev v SDHNC	Franc Kobe	Čebelnjak Dolž-Lipnica 15 (pri g. Kobetu)	g. Kobe 041/940 606

Urnik usposabljanj v oktobru

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. **Udeležence prosimo, da ravnajo v skladu s smernicami in priporočili NIJZ. Dogodka se lahko, ob predhodni prijavi, udeležijo samo zdrave osebe, uporaba zaščitnih mask je obvezna.** Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS! Iz objektivnih razlogov bo urnik lahko naknadno spremenjen in dopolnjen. Vse spremembe bodo objavljene na naši spletni strani www.czs.si.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik za prijavo
5. okt.	17.00	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo in čebelarstva zakonodaja s področja prodaje in trženja	Nataša Klemenčič Štrukelj	Gasilski dom Velike Lašče, Na postajo 10, Velike Lašče	g. Boršnik 031/336 905
7. okt.	15.00	Izdelava razvojnih načrtov	Nataša Klemenčič Štrukelj	Kulturni dom Apače, Apače 36, Apače	g. Zidarič 040/587 675
7. okt.	16.00	Izračunavanje lastne cene	Tanja Magdič	Center biotehnike in turizma – Grm Novo mesto, Sevno 13, Novo mesto	g. Kobe 041 940 606
7. okt.	17.30	Pridelava in predelava voska	Vlado Auguštin	Kulturni dom na Skaručni, Skaručna 42, Vodice	g. Gosar 041/767 595
8. okt.	16.00	Tehnologija pridobivanja propolisa	Tomaž Samec	Taborni prostor Laze, Rod Sotočje, Kokarje	g. Podrižnik 041/420 821
8. okt.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Pivola 8, Hoče	g. Vogrinec 041/818 705
9. okt.	9.00	OSNOVNE Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	dr. Andreja Kandolf Borovšak	Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije, Noršinska ulica 14, Murska Sobota	g. Slana 040/777 394
14. okt.	16.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Nataša Klemenčič Štrukelj	Čebelarški dom Slivnica pri Mariboru, Mariborska cesta 10, Orehova vas	g. Lipnik 041/760 567
15. okt.	16.00	Predstavitve raziskovalnega dela ČZS v letu 2020	dr. Andreja Kandolf Borovšak, dr. Nataša Lilek in Simon Golob	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Kandolf Borovšak 040/436 514
15. okt.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Ribiški dom Litija, Savska cesta 3, Litija	g. Rozina 031/480 055
17. okt.	16.00	Izdelava razvojnih načrtov	Nataša Klemenčič Štrukelj	Občina Žiri, Loška cesta 1, Žiri	g. Poljanšek 041/589 860
21. okt.	16.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Tanja Magdič	KS Leskovec, Ulica 11. novembra 24, Leskovec pri Krškem	g. Kerin 040/438 148
22. okt.	17.00	Izdelava razvojnih načrtov	Nataša Klemenčič Štrukelj	Restavracija Galaksija, Podjetniška ulica 13, Trebnje	g. Koželj 031/619 961
29. okt.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Družbeni center na Krki, Čukovina na Krki, Krka 1a	g. Volaj 030/996 007

Tečaj Od medu do peneče medice

ČZS organizira tečaj za izdelavo peneče medice »Od medu do peneče medice«. Udeleženci se bodo pod vodstvom Franca Odra naučili samostojno izdelati penečo medico v količini pribl. 55–60 steklenic. Pogoj za udeležbo na tečaju za izdelavo peneče medice je predhodno znanje izdelave medice. Tečaj obsega skupaj

20 ur teorije in prakse, razporejenih na štiri srečanja ter dve dostavi. Glavnina tečaja bo potekala od oktobra 2020 do januarja 2021, zadnji termin pa oktobra 2021, od tega dve srečanja na sedežu ČZS, Lukovica, ter dve v Čebelarstvu Oder, Zgornja Poljskava. **Prijave zbiramo do 9. oktobra 2020** na e-naslov: info@czs.si in tel. št.: 041/337 854. Za več informacij stopite v stik z g. Markom Borkom: 051/637 204, marko.borko@czs.si. Številno

prostih mest na tečaju je omejeno! Strošek udeležbe na tečaju za udeleženca znaša 200 EUR. Skupen strošek tečaja pa sestoji iz štirih delov: 1. udeležba na tečaju; 2. stroški gradiva, sredstev, opreme in analize osnove; 3. lastna naložba v opremo (samo, če je še nimate); 4. stroški strokovne ocene in analize. Prijavljeni udeleženci bodo prejeli podrobnejše informacije o tečaju in navodilo za plačilo, s plačilom pa potrdili prijavo. ČZS

Izšla je knjiga Moje življenje s čebelami

Izšla je avtobiografija avtorja Franca Šivica z naslovom *Moje življenje s čebelami*. Knjiga na 222 straneh opisuje številne epizode njegovega zanimivega življenja. Odziv bralca Gorazda Trušnovca, predsednika društva Urbani čebelar, arhitekta, publicista, scenarista in filmskega kritika: »Knjiga je napisana v preprostem in prijetno berljivem slogu. Ima odličen ritem, zaradi katerega jo je kar težko odložiti (in bi si bilo samo želeli še bolj razširjeno verzijo), pri tem pa Franc Šivic nevsiljivo podaja svoje bogate izkušnje iz čebelarstva in za tistega, ki zna brati med vrsticami, tudi številna dragocena spoznanja.« Cena knjige je 20,00 EUR in jo lahko naročite v tajništvu ČZS (ines.zunic@czs.si ali 01/729 61 00).

Tajništvo ČZS

Novi izdelki iz umetnega kamna

Na ČZS imamo novost v ponudbi: izdelke iz umetnega kamna. Izdelki so unikatni in so lahko lepo darilo ali pa si sami z izbranim izdelkom lahko polepšamo prostor. Na izdelku je možen napis po naročilu. Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01/729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si.

Tajništvo ČZS

Čebela v okvirju (19 × 19 cm): 30,50 EUR

Čebela na satju (10 × 11 cm): 14,64 EUR

Čebela v krogu (premer 12 cm): 19,52 EUR

Čebelar, kipec (pribl. 12 cm): 19,52 EUR

Čebelarjeva črna kuhinja (16 × 20 cm): 24,40 EUR

Čebelarški panj, relief (11 × 14 cm): 24,40 EUR

Sveti Ambrož, relief (20 × 37 cm): 61,00 EUR

Oktobrska ponudba – AKCIJA

Septembra imamo na Čebelarški zvezi Slovenije v **akcijski ponudbi** naslednje artikle. Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01/729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si.

Jopice M/Ž 35,00 EUR – 10 % = 31,50 EUR

Kapa z vezanjem 9,00 EUR – 10 % = 8,10 EUR

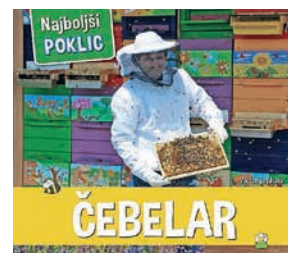
Nogavice 3,00 EUR – 15 % = 2,55 EUR

Dežnik 8,00 EUR – 10 % = 7,20 EUR

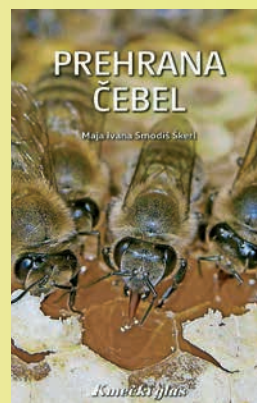
Skodelica 7,00 EUR – 10 % = 6,30 EUR

Knjiga Najboljši poklic – čebelar 14,90 EUR – 10 % = 13,41 EUR

Nova knjiga Prehrana čebel

Avtorica dr. Maja Ivana Smodiš Škerl je uspešnici *Čebelarjenje za vsakogar*, katere soavtorica je, dodala še novo knjigo, **namenjeno vsem prizadevnim čebelarjem**. Prehrani čebel je treba nameniti prav toliko skrbi kot prehrani domačih živali na kmetiji, zato mora **čebelar dobro poznati čebeljo hrano**. Dobro mora poznati tudi pašne zmogljivosti v okolišu, kjer stoji čebelnjak. **Pomanjkanje hrane v kombinaciji z različnimi dejavniki stresa** (pesticidi, monokulture, prenaseljenost, bolezni ...) namreč čebeljo družino potiskajo na rob preživetja. **Poglavja v knjigi (148 strani, cena 17 EUR.):** Postavitev čebelnjaka, Makrohranila v prehrani čebel, Mikrohranila v prehrani čebel, Prebavni sistem čebele, Pomanjkanje hrane, Krmljenje čebeljih družin. Naročila sprejemamo v tajništvu ČZS na ines.zunic@czs.si ali 01/729 61 00. Tajništvo ČZS

FTN d.o.o.
Nad izviri 34
2204 Miklavž na Dravskem polju

Delovni čas: od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro

02/62-96-226 www.trgovinica.si

Pester izbor pokrovčkov fi 82mm z motivi za čebelarstvo in steklene embalaže.

TRADICIONALNA IZDELAVA VSEH VRST AŽ PANJEV NAJBOLJŠI SLOVENSKI SMREKOV LES ROGLJIČENI (CINKANI) SPOJI

MIZARSTVO KRŽE 1938

www.krze.si

PRI ENKRATNEM NAKUPU DESETIH PANJEV VAM PODARIMO PRAŠILČEK

Istrijska 10, 1360 Vrhnika
041 420 200
01/755-13-17

Čebelam prijazni premazi za les

belinka interior

www.belinka.com belinka

Mali oglasi

PRODAM

10 sadik drena ter štiri gospodarske družine na 10 AŽ-satih (Kočevje), tel.: 031/389 605.

Drevesa evodije (čebelarско drevo), višine od 80 do 120 cm, tel.: 040/756 888.

Cvetni prah, posušen ali zamrznjen, tel.: 041/236 256.

Cvetni prah iz neokrnjene narave kozjanskih bregov, sušen ali sveže zamrznjen, tel.: 041/215 281.

Zamrznjen cvetni prah, pakiran po 5 kg, tel.: 041/990 360.

Večjo količino cvetnega prahu (Posavje), tel.: 041/947 836, 051/366 071.

Akacijev, cvetlični, lipov, kostanj in gozdni med ter matični mleček, tel.: 041/587 573.

Akacijev, cvetlični, lipov med (mešan) ter gozdni med (Cerkljansko), tel.: 041/881 830.

Akacijev, cvetlični, lipov, gozdni in ajdov med, tel.: 041/784 775.

Akacijev, cvetlični, lipov, kostanj, ajdov med in med oljne ogrščice, lastne pridelave, cena po dogovoru, možnost dostave v Ljubljano, tel.: 041/252 695.

Akacijev, cvetlični, lipov, kostanj in ajdov med, možna dostava po vsej Sloveniji, tel.: 040/217 542.

Akacijev, cvetlični, kostanj in gozdni med, tel.: 031/882 295.

Cvetlični med v 80-kilogramskih živilskih sodih, skupaj s sodi, med ima analizo na zdravila in antibiotike (KIS), tel.: 040/302 523.

Cvetlični in lipov med v sodih, možna menjava za vosek, dostava po Sloveniji, tel.: 041/385 620.

Cvetlični, lipov in kostanj med v sodih ter cvetni prah, lastna pridelava, ter družine na AŽ-satih, (Dolenjska), tel.: 041/703 051.

Cvetlični, lipov in kostanj med v sodih, tel.: 051/815 772.

Cvetlični in gozdni med, letošnji, v sodih ali kozarcih, pridelan na Kozjanskem, SMGO, tel.: 051/325 369.

Cvetlični med v kozarcih, tel.: 051/225 916.

Lipov-gozdni med, prijetnega okusa (Goriška), tel.: 041/975 393.

Gozdni med v sodih ali kozarcih, letošnji, pridobljen v neokrnjeni naravi po smernicah SMGO, možna dostava, ugodno, tel.: 031/652 829.

Sortni med, več sort v sodih po 80 kg, tel.: 031/892 952.

Čebele na 7S, narejene z letošnjim matičnikom, in svež cvetni prah, tel.: 041/858 736.

Čebelje družine na 5, 7, 10 LR- ali AŽ-satih, nahranjene in očiščene varoj, tel.: 041/329 435.

Nekaj družin na AŽ- ali LR-satih, letošnja matica, očiščene varoj in nakrmjene (Dolenjska), tel.: 040/838 956.

Nove AŽ 7- in 10-satarje, tudi 3-etažni, ter sublimator in ometalnik, možna menjava za izgrajeno satje, tel.: 031/501 801 (po 19. uri).

Suhe lipove deske, 32 mm, primerne za satnike, tel.: 041/656 125.

Dva zabojnika s 64 naseljenimi DB 10S panji z dvema nakladama, s tovornjakom Man 14232F/BL, tel.: 040/750 660, 040/800 036.

Zmrznjen cvetni prah, z opravljeno analizo na ostanke sredstev za zatiranje varoj, primeren tudi za apiterapijo, tel.: 051/610 398.

Akacijev, cvetlični, kostanj in ajdov med, možna dostava po vsej Sloveniji, tel.: 040/217 542.

Cvetlični, lipov in gozdni med, v 900 g kozarcih ali 30 kg sodčkih, možna dostava, tel.: 031/620 375.

Večjo količino gozdnega medu, tel.: 069/631 328.

Tovornjak Iveco Eurokargo 7,5 t primeren za prevoz čebel, star 20 let, tel.: 031/892 952.

KUPIM

LR-satnice, izgrajene, tel.: 031/338 021.

Sušilniki SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in taljenje kristaliziranega medu, sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.

Blaž Okorn, s. p.
Sp. Sorica 1a
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net
www.susilnicesadja.si

Sušilniki spadajo med subvencionirano čebelarско opremo.

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
 Deutsch Haseldorf 75 | 8493 Klösch, Avstrija
 Telefon & faks: +43 (0) 3475/2270
 info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas:
 Ponedeljek-petek: 8.00-12.00, 13.00-18.00
 Sobota: 8.00-12.00

Jezik za sporazumevanje: nemščina in slovenščina.
 Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
 Logar trade, d. o. o., iz Šenčurja in
 Jana posredovanje, zastopanje, Maribor.

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi svojega voska ali starega satja! Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20 kg surovega voska ali 50 kg starih satov.
- Garantiramo razkuževanje s paro.
- Zelo ugodno razmerje med količino in kakovostjo.
- Po želji izdelujemo satnice vseh debelin in velikosti.
- Predelava voska poteka vse leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

ČEBELARSTVO DEBEVEC

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00–12.00
14.00–16.00

info@apis-med.si
www.apis-med.si

v oktobru je trgovina ob sobotah zaprta

APIS MED

Trgovina in proizvodnja: Vrhnika, Opekarska 16
tel.: 01/755 12 82, faks: 01/755 73 52

 10-SATNI AŽ-PANJI	 NAKLADNI AŽ-PANJ	 KAKOVOSTNI AŽ-SATNIKI CENA 0,90 EUR LASTNA PROIZVODNJA ZBITI, LEPLJENI, VRTANI	 PREDELAVA VOSKA V SATNICE SAMO 1,45 EUR/KG	 PRAŠILČEK AŽ 3-, 5-, 7- IN 9-SATNI	 TRIETAŽNI AŽ-PANJ	 DVOJNO CEDILO ZA MED	 KAKOVOSTNA RSF-TOČILA IN POSODA	 PLASTIČNA POSODA 25KG	 PITALNIK 5 l ZA AŽ-PANJE
 PLATIČNO OBEŠALO (AŽ) IN RAZSTOJISČE (LR)	 ČEBELJE POGAČE LASTNA PROIZVODNJA CENA 1,35 EUR/KG NAD 100 KG CENA 1,30 EUR/KG				 GRELEC ZA MED - OKROGLI 106 CM ALI 86 CM				

■ Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov). ■ Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 1,45 EUR/kg. ■ Za izdelavo satnic uporabljamo samo steriliziran vosek (30 min nad 125 °C), ki ga predhodno mehansko očistimo nečistoč (do 90 %) s posebnim postopkom posedanja (nečistoče so večinoma težje od čebeljega voska), s čimer vam zagotavljamo čistejši in kakovostnejši vosek.

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.

INHALACIJA IZ PANJA

Z inhalacijskimi seti API-AEROSOL I, API-AEROSOL II in API-AEROSOL Plus lahko izvajate aerosolno apiterapijo iz panja. Izbirate lahko med seti z naravnim vlekom in seti s prisilnim vlekom.

Medikoel d.o.o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica, T: 04 537 85 10, M: 041 618 775, info@medikoel.com, www.medikoel.com

POLNJENJE MEDU V VREČKE

Za vas napolnimo med v priročno pakiranje, v osemgramske vrečke. Naj bo vaš med, v praktični embalaži, prisoten povsod, tako v gostinskih lokalih kot v vsakem pohodniškem nahrbtniku.

PROPO STEAM – UPARJALNIK PROPOLISA

Apiterapevtski aparat Propo Steam nam s segrevanjem naravnega propolisa omogoča izvajanje inhalacijske terapije. S priloženim priborom uporabnik sam ali s pomočjo apiterapevta izvaja inhalacije, ki koristijo pri težavah dihalnega sistema. Propo Steam pa je primeren tudi za čiščenje lebdečih delcev, mikrobov in organskih topil iz zraka. Prostor prijetno odišavi z vonjem propolisa.

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
☎ (05) 368 45 80, ☎ (05) 368 45 81
GSM 051 614 683
www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
☎ (01) 729 61 30, e pošta: cebelarna.lukovica@gmail.com

OBIŠČITE NAS
V NAŠI SPLETNI
TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET

 VENTILACIJSKI KOMBINEZONI in JOPIČI -zračen -narejen je iz treh slojev tkanine in predstavlja zato popolno zaščito pred piki čebel	 IZDELUJEMO: - PRAŠILČKE: 3S, 4S, 5S, 7S - PANJE AŽ: 9S, 10S, po naročilu 11S, 12S - PANJE AŽ 3E: 9S, 10S, po naročilu 11S - PANJE AŽ KOZINC 11 + 3	 SIRUP ZA HRANJENJE ČEBEL	 IZPARILNIK ZA OKSALNO KISLINO 12 in 220V	 EMBALAŽA ZA MED: - STEKLENA - PLASTIČNA - KARTONSKA - POKROVČKI
 GRELCI MEDU	 IZOLACIJSKA PENA ZA AŽ PANJE NAROČENO POŠLJEMO TUDI PO POŠTI!	 NALEPKE ZA MED, CVETNI PRAH, MEDENE PIJSAKE IN PRELEPKE od 0,28 EUR/POLA		

Zapustili so nas

BRANKO PADJAN 1939–2020

V mesecu juniju smo se poslovili od svojega dolgoletnega člana Branka Pajdana. V društvo se je včlanil leta 1967. Branko ni bil samo dober čeber, bil je tudi dober društveni organizator, prijatelj in mentor številnim mladim čebelarjem. S svojim bogatim čebelarskim znanjem in izkušnjami je vedno rad priskočil na pomoč vsem čebelarjem. Rad je prihajal na vsako srečanje, na vsako izobraževanje. Bil je tudi vedno poln idej za delo društva, dobre volje in vedno je sodeloval pri izvajanju vseh društvenih dejavnosti. Več mandatov zapored je bil predsednik društva in član izvršnega odbora. Za pri-

zadavno delo v društvu je prejel več društvenih priznanj. Med drugim odličje A. J. III. in II. stopnje, leta 2013 tudi I. stopnje. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

ČD Rogaška Slatina

MIRKO ČUK 1924–2020

V ČD Kanal-Brda smo se poslovili od svojega Mirka Čuka. Čebelariti je začel že v mladih letih. V ličnem in urejenem čebelnjaku pri svojem domu je vestno skrbel za približno dvajset družin. V našem društvu je bil najstarejši član, dejaven je bil vse od ustanovitve društva, bil je tudi član upravnega odbora društva, redno in rad se je udeleževal vseh srečanj, predavanj, dokler je mogel,

je rad prišel vsako leto na občni zbor. Veselili smo se, da bi skupaj praznovali tudi obletnico društva. Za svoje delo je prejel odličji A. J. III. in II. stopnje. Bil je s srcem pri čebelarstvu. Poslovil se je, ko so lipe v Ročinju najbolj dišale. Vsi v društvu ga bomo ohranili v lepem in spoštljivem spominu.

Čebelarji ČD Kanal-Brda

VLADIMIR JAGODNIK 1948–2020

V maju nas je po kratki zahrbtni bolezni nepričakovano zapustil naš dolgoletni član Vladimir Jagodnik iz Podgrada. Vlado se je v Podgrad preselil konec leta 1973 iz Izole. Daljnega 1925 se je s čebelarstvom začel ukvarjati njegov nono, kasneje je s tem

nadaljevala njegova teta. Po vrnitvi v Podgrad je Vlado v družinskem čebelnjaku ponovno obudil čebelarsko tradicijo pri Lubretovih, kakor se je reklo domačiji. Čebelice so bile njegove prijateljice in Vlado se jim je posvečal z dušo in srcem. Bil je vesten, marljiv in natančen čebelar. V dolgih letih si je nabral številne izkušnje in veliko znanja, ki ga je z veseljem delil z mladimi. Za svoje delo in pridelke je prejel številna priznanja, plakete in nagrade. Pogrešali ga bomo.

ČD Anton Žnideršič
Ilirska Bistrica

JAKOB KONČAN 1936–2020

Poletje se je poslavljalo, prišla je jesen, letošnje paše so bile

Med čebelarstva PISLAK BALI

Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

Obveščamo Vas, da pri nas lahko kupite v Sloveniji pridelan cvetlični, kostanjev in gozdni med v želeni količini ali pakiran v kozarce.

031/734 905 • info@cebelarstvo-pislak.si • www.cebelarstvo-pislak.si

Izdelava prevoznih čebelnjakov

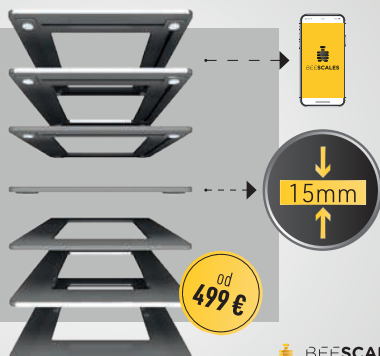
Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

Čebelarska
tehnica višine
samo 15 mm

Tehtanje
do 5 panjev

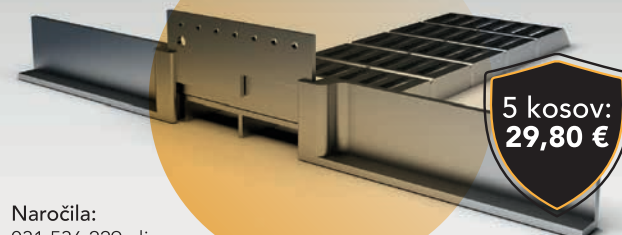
Več informacij na
www.BeeScales.io
031 536 229

od
499 €

BEE SCALES

ČEBELJI KORIDOR ZA PREPREČEVANJE ČEBELJEGA ROPA

5 kosov:
29,80 €

Naročila:
031 536 229 ali
www.cebeljikoridor.si

CEBELJIKORIDOR SI

že mimo, čebele so se pripravljale na zimo. Nas čebelarje pa je presenetila vest, da nas je zapustil Jakob Končan. Rodil se je v Polhovem Gradcu, tam odraščal in obiskoval osnovno šolo. Pridobil je poklic kovača, cenjenega za tiste čase. Kasneje se je preusmeril in bil zaposlen v Ljubljanskih mlekarnah. Kot velik ljubitelj narave se je lotil tudi čebelarjenja, imel je 20 čebeljih družin. Zanje je v Mačkovem grabnu zgradil lepo domovanje, kamor je rad zahajal. Bil je vedno pripravljen pomagati s svojim znanjem, cenimo njegov prispevek društvu. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

ČD Dolomiti Polhov Gradec

MATEJ OSTERC 1989–2020

Mnogo prerano smo se čebelarji ČD Veržej v mesecu juniju poslovili od svojega člana Mateja Osterca. Že kot otrok je spremljal dedka pri delu s čebelami in že takrat ugotovil, da bo tudi on čebelar. Matej ni bil samo dober čebelar, ampak tudi mlad kmetovalec. Kmetijstvo in čebelarstvo

je povezal z ekološkim nasadom prave sivke, v katerega je postavil tudi enega izmed svojih čebelnjakov. Čebelarji ČD Veržej ga bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Veržej

IVAN SETNIKAR 1940–2020

Bilo je sredi poletja, vse paše so bile že mimo in čebele smo

začeli pripravljati za zimo, pa nas je pretresla žalostna novica, da nas je zapustil Ivan. Pred 80 leti se je rodil na Dobrovi pri Ljubljani, tam je preživel mladostna leta. Kasneje se je ustalil v Polhovem Gradcu, po poklicu je bil ključavničar. Kot velik ljubitelj narave je imel še dva lepa hobija, bil je lovec in čebelar. Čebelaril je z 20 čebeljimi družinami, čebelarjenje je bila že družinska tradicija. Bil je vesten član ČD Dolomiti Polhov Gradec in vedno pripravljen pomagati pri delovnih akcijah. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

ČD Dolomiti Polhov Gradec

Izšla knjiga *Medovite rastline*

Čebelarske zveze Slovenije kot založnik z veseljem sporoča, da je izšla obsežna knjiga avtorja dr. Trajčeta Nikoloskega z naslovom *Medovite rastline*. Knjiga na 366 straneh podrobno opisuje skoraj 200 medovitih rastlin, ki jih najdemo v Sloveniji in so z vidika čebelarstva zelo pomembne. Knjiga je shematično urejena glede na čas cvetenja rastlin od spomladi do jeseni. Poleg opisa rastlin knjigo bogatijo slikovite fotografije cvetočih rastlin, kar nam bodo v veliko pomoč pri njihovem prepoznavanju v naravi. Cena knjige je 24,99 EUR in jo lahko naročite v tajništvu ČZS (ines.zunic@czs.si ali 01/729 61 00).

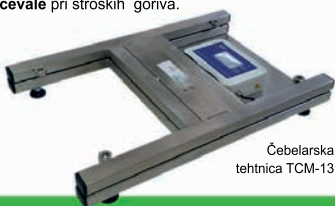

Tajništvo ČZS

V 3 enostavnih korakih, do nadzora donosa medu v oddaljenem čebelnjaku.

- Želite vedno **pravočasno** točiti med in nahraniti čebele, ki so v oddaljenih čebelnjakih?
- Zadovoljne stranke poročajo, da so **privarčevale** pri stroških goriva.
- Želite privarčevati vaš **dragoceni čas**?
- Želite biti **korak pred ostalimi** čebelarji?
- Za **napredne** čebelarje.
- **3 leta** garancije
- višina **46 mm**
- robustna in vzdržljiva **INOX** konstrukcija

Čebelarska
tehnica TCM-13

Kontaktirajte nas!

AMES

AMES d.o.o. T:+386 1 365 70 86
Na Lazih 30 F:+386 1 365 71 02
SI-1351 Brezovica E: info@ames.si

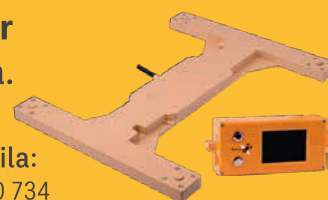
www.ecebelar.si

Uspešno čebelarjenje potrebuje nadzor

BeeConn

BeeConn naprava
za daljinski nadzor
vašega čebelnjaka.

Dimenzije tehtnice:
450 mm x 350 mm x 22 mm

Več informacij in naročila:
info@beeconn.si, 03 56 70 734

NOVO V PRESTRANKU TRGOVINA S ČEBELARSKO OPREMO

Vse za čebelarstvo: panji, satnice, zaščitna oprema,
embalaža, pogače, čebelarsko orodje, oprema
za točenje ... Lepo vabljeni.

Urnik: pon.-pet.: 8.00–12.00 in 13.00–16.00.

tel. št.: 031/339 287

KON-TAKT

Api Kon-takt d.o.o.
Reška cesta 18a,
6258 Prestranek (ob črpalki MOL)
e-naslov: apikontakt2@gmail.com

GJ PANJ

- za prehod iz AŽ v NAKLADNO čebelarjenje ("prednosti enakega satnika"),
- primeren za ZACETNIKE (kompatibilen z LR in DB nakladami, enostavno rokovanje, hranjenje in zdravljenje čebel),
- KVALITETNA IZDELAVA (rogličeni spoji, kvaliteten smrekov les),
- MOŽNOST DOSTAVE.

040 464 873

www.mojcebelnjak.si

Mizarstvo Strgar d.o.o., Primičeva ulica 10 a, 1291 Škofljica

Panje izdelujemo po načrtih in s sodelovanjem z univ. dipl. inž. Ivanom Jurkovičem.

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor
Tel/Fax: 02 / 331 80 10

Delovni čas:
od ponedeljka do petka od 8.30 do 17. ure
sobota: od 8. do 13. ure.

GSM: 051/348-426
e-mail: jana.pp@amis.net
www.cebelarski-center.si

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana
Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

- Satniki AŽ-lipovi, rogljičeni
- Panji AŽ, LR
- Čebelarška oprema in drobni pribor
- Čebelje pogače

- Točila in posode za med
- Satne osnove AŽ, LR, Kirar

- Steklena in kartonska embalaža za med, propolis, medene pijače in ostale čebelje pridelke
- Darilni program

Naročeno blago vam lahko pošljemo s paketno pošto, pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!

MATIČNA REŠETKA

SATNIK AŽ, LR, LR2/3

IZOLACIJSKE PENE

NOVO!!!
POGAČA
APIFONDA
PAKIRANA PO
1kg ALI 2,5kg

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME TRGOVINA - ČEBELARSTVO

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.
Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

GSM: 031 351 964

E-pošta: robineli@iol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

Delovni čas: od pon. do čet.:

9.00-12.00 in 15.00-17.00,

pet.: 9.00-15.00

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE,
PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

VSE ZA OBNOVO PANJEV

NOVO!!!!
VSE ZA IZDELAVO PANJEV IZ
NERJAVEČEGA MATERIALA!!

TESTNA MREŽA

PLASTIČNA OBEŠALA

IZDELAVA IN PRODAJA
VSEH VRST SATNIC.
PO DOGOVORU MOŽNA IZDELAVA
SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA.

OD 01.10. DO 31.12.

JE MOŽNA

IZDELAVA SATNIC IZ

LASTNEGA VOSKA

OD 15 kg DALJE.

OGLEDITE SI IZDELAVO

SATNIC NA

NAŠI SPLETNI STRANI.

OJAČANA RAZSTOJŠČA,
RAZSTOJŠČA 11 + 3,
JAHAČI ZA SATNIKE

SATNICE

ApiHerb

Krmini dodatek na osnovi rastlinskih
izvlečkov, eteričnih olj in vitaminov B

DVOJNO DELOVANJE:

Učinkovito zmanjševanje števila spor noseme
Pozitiven učinek na rast kolonij

OBDOBJE UPORABE:

POMLAD (februar/marec)

JESEN (avgust/september)

Pri temperaturah nad 10°C

PREDNOSTI:

100% študije s pozitivnimi rezultati proti nosemi

Več kot 25% povečanje populacije čebel

Več kot 20 držav, kjer se uporablja

Api-Bioxal

Samozavest dobrega tretiranja

KONTROLIRANA RAVEN HFM-ja IN TEŽKIH KOVIN

ZAGOTOVLJENA KAKOVOST

za čebele, čebelje izdelke in potrošnika

OPTIMALNA KONCENTRACIJA

za maksimalno učinkovitost (>96%) in odlično toleranco

OBDOBJE TESTIRANJA

ZIMA (malo ali nič zaroda)

POMLAD (rojenje)

POLETJE (blokirano leženje jajčec)

Na voljo pri vašem veterinarju.

Primerno za
ekološko
čebelarjenje

080 13 15
VETCONSULT PHARMA d.o.o.

ALVEIS
Alveis by Chemicals Ltd sp.

Datum prijave: JANUAR 2019

Zdravilo brez recepta. Pred uporabo natančno preberite navodila! O tveganjih in neželenih učinkih se posvetujte z veterinarjem ali farmacevtom.

20. - 22.
NOVEMBER

Z VESELJEM NAZNANJAMO

PRVI VSESLOVENSKI MEDENI SEJEM,

KI BO POTEKAL MED 20. IN 22. NOVEMBROM
NA CELJSKEM SEJMIŠČU!

Sezona prehladov je pred vrati in čas je za prodajo čebeljih pridelkov in izdelkov - naravnih živil, ki pomagajo ohranjati zdravje v popolni kondiciji skozi celo zimo. **V okviru tridnevnega dogodka Altermed – telo v harmoniji**, bo zato potekal prvi **Vseslovenski medeni sejem**. K predstavitvi vabimo vse slovenske pridelovalce medu, ki bodo svojo ponudbo lahko predstavili v za to namenjenem delu dvorane E. S Celjskim sejmom smo se dogovorili za posebno ponudbo za najem stojnic, ki velja samo za člane ČZS!

PONUDBA ZA RAZSTAVLJAVCE

- dvorana E
- lesena stojnica
- omejeno število udeležencev
- redna cena 200€ + DDV
- **cena za člane ČZS 100€ + DDV***
- Rok za prijavo je 10. 10. 2020

* Cena velja samo za sodelovanje v posebej za to namenjenem delu dvorane E.

Vabimo vas, da se nam pridružite na idiličnem dogodku, ki bo potekal v skladu z vsemi varnostnimi priporočili NIJZ-ja! Več informacij o dogodku in prijave na renata.kosenina@ce-sejem.si (03 54 33 201).

